

Bilag 1 til TELE Greenlands høringsvar den 13. marts 2006

Indholdsfortegnelse

1. Indledning	3
2. Forordningsforslagets hovedpunkter	8
I. En mere fleksibel lovgivning - Rammelov	8
II. Eneretsbestemmelser kontra liberalisering	9
III. Telestyrelsen.....	9
IV. Teleklagenævn	10
V. Forsyningspligt.....	11
VI. Forsyningspligtunderskud	11
VII. Samtrafik.....	14
VIII. Forbrugerbeskyttelse	14
IX. Samfundsvigtig telekommunikation	15
3. Økonomiske og administrative konsekvenser for det offentlige:	15
4. Økonomiske og administrative konsekvenser for erhvervslivet:	15
5. Økonomiske konsekvenser for borgerne:	16
6. Administrative konsekvenser for borgerne:	19
7. Miljø og naturmæssige konsekvenser:	19
8. Forholdet til Rigsfællesskabet og selvstyre:	19
9. Høring:	19
Bemærkninger til forordningsforslagets enkelte bestemmelser	20
Kapitel 1: Eneretsbestemmelser	20
Til § 1	21
Til § 2	23
Til § 3	25
Kapitel 2: Definitioner	27
Til § 4	27
Til § 5	29
Kapitel 3: Koncessionsbestemmelser	30
Meddelelse af koncession	30
Til § 6	30
Samtrafik.....	34
Til § 7	34
Anbringelse af teleinstallationer, telekabler og ledninger m.v.....	37
Til § 8	37
Til § 9	38
Forstyrrelse eller forsinkelse af drift i anlæg.....	38
Til § 10	38
Underretning af Landsstyret.....	38
Til § 11	39
Kapitel 4: Telestyrelsen	40
Oprettelse af Telestyrelsen samt styrelsens opgaver.....	40
Til § 12	40
Til stk. 2.....	40
Ingen tjenestebefaling	44
Til § 13	44
Ingen dispensationsmulighed	45
Til § 14	45

Oplysningspligt	45
Til § 15	45
Tavshedspligt	46
Til § 16	46
Regnskabsforhold	46
Til § 17	47
Rapporteringspligt	48
Til § 18	48
Til § 19	48
Til § 20	49
Kapitel 5: Teleklagenævn	49
Til § 21	50
Til § 22	51
Til § 23	52
Oplysningspligt	52
Til § 24	52
Tavshedspligt	53
Til § 25	53
Til § 26	53
Kapitel 6: Forsyningspligt	53
Udpegning af forsyningspligtudbydere og forsyningspligtgydelser	53
Til § 27	54
Underskudsfinansiering af forsyningspligten	56
Til § 28	56
Krav til forsyningspligtudbydere	57
Til § 29	57
Kapitel 7: Finansiering af Telestyrelse, Teleklagenævn og forsyningspligtunderskud ...	58
Til § 30	59
Kapitel 8: Forbrugerbeskyttelse	59
Minimumskrav til ejere af og udbydere af telekommunikationsinfrastruktur og teletjenester	59
Til § 31	59
Grundlæggende slutbrugerrettigheder	60
Til § 32	60
Til § 33	63
Til § 34	63
Hemmeligholdelse af telekommunikation	64
Til § 35	64
Behandling af personoplysninger	65
Til § 36	65
Korrespondance til fare for Rigsfællesskabets sikkerhed	65
Til § 37	65
Kapitel 8: Samfundsvigtig telekommunikation	66
Til § 38	66
Kapitel 9: Sanktionsbestemmelser	66
Til § 39	66
Til § 40	67
Til § 41	67
Til § 42	67
Kapitel 11: Ikrafttrædelsesbestemmelser m.v.	67

Det bemærkes, at loven indeholder to kapitler med nummer 8 og ingen kapitel 10.

TELE Greenlands bemærkninger er markeret med skrifttype "Arial", og for at bevare overskueligheden er lovforslagets enkelte paragraffer sat sammen med de konkrete lovbemærkninger hertil. Eftersom flere problemstillinger i forordningsforslaget (Forslaget) drøftes både i de almindelige bemærkninger og i de specifikke bemærkninger til forordningsforslagets enkelte bestemmelser, er der i fornødent omfang henvist til det sted i høringssvaret, hvor TELE's bemærkning er anført.

Dette notat udgør sammen med fremsendelsesskrivelsen TELE Greenlands høringssvar.

Bemærkninger til forordningsforslaget: Almindelige bemærkninger

1. Indledning

På Forårssamlingen 2004 fremlagde Landsstyret "Teleredegørelse for Grønland 2004" til debat med henblik på at formulere langsigtede målsætninger for, hvordan man ønsker, at telesektoren skal indrettes, jf. forlæggelsesnotat FM 2004/28.

Det var Landsstyrets overordnede opfattelse, at telekommunikation både skal binde landet sammen og samtidig understøtte en ønsket udvikling inden for vigtige indsatsområder, der kan afgrænses geografisk eller erhvervsmæssigt. Det er vigtigt at sikre hele befolkningen adgang til grundlæggende telefoni og Internet, og samtidig være opmærksom på, at teletjenesterne udstikker rammerne for det private erhvervsliv, det offentlige og den enkelte borger.

Dette indebærer, at der lægges op til, at telesektoren i Grønland udvikles i forskellige tempi på forskellige delmarkeder. Grønland kan inddeles i vækstcentre, hvor erhvervslivet og store dele af befolkningen er koncentreret, og som dermed har et forretningsmæssigt grundlag for konkurrence og udvikling af teletjenester. I modsætning hertil kan der være en række delmarkeder i yderområderne, som hver for sig ikke er tilstrækkelig store til at oppebære avancerede teletjenester på forretningsmæssige vilkår. En specificeret forsyningspligt definerer derfor, hvilke tjenester og hvilke maksimalpriser yderområderne skal tilbydes. Fokus er således på at sikre de samfundsøkonomiske fordele, der eksisterer ved at udvikle telesektoren der, hvor de forretningsmæssige forudsætninger er størst.

I de hidtil to mest omfattende analyser af forsyningspligtunderskuddet¹ fremgår, at med de anvendte analysemodeller, er det alene i Nuuk, at der isoleret set er forretningsmæssigt grundlag for udbud af teletjenester. Det er derfor efter TELE's opfattelse en tvivlsom antagelse i Forslaget, at der under de hidtidige modelforudsætninger kan forventes nogen nævneværdig konkurrence uden for Nuuk med den planlagte liberalisering.

For TELE er det derfor vigtigt at fremhæve, at den hidtidige "solidariske" koncessionsmodel, som har sikret en ensartet udvikling af teleinfrastrukturen og de tilhørende tjenester opgives til fordel for en udvikling, som formentlig primært vil

---

¹ Der henvises her til rapporterne fra hhv. *Andersen Management International, "Konsekvensanalyser af 3 scenarier for liberalisering af den grønlandske telesektor", november 2000*, og *Ementor Danmark A/S, "Rapport til Grønlands Hjemmestyre, Teleredegørelse for Grønland, februar 2004 (Oversigtsrapport og Bilagsrapport)*.

tilgodese Nuuk. I dag er udbuddet af fastnettelefoni, mobiltelefoni, adgang til ADSL Internet adgang samt dataprodukter i dag på et ensartet højt niveau, og understøtter som sådan en politisk målsætning om, at telekommunikationen skal medvirke til at binde landet sammen.

Afgrænses det nuværende udbud inden for rammerne af den foreslåede regulering gennem de såkaldte "forsyningspligtjenester" til bestemte geografiske områder vil der således ikke som hidtil i den nuværende koncessionsmodel fremover ske en i princippet "automatisk" landsdækkende og løbende ensartet modernisering af teleinfrastruktur og tjenester i alle byer og bygder.

Fremover vil beslutninger om eventuelle investeringer i ny infrastruktur og nye tjenester inden for koncessionsområderne, hvor der ikke forudsættes at være grundlag for fri konkurrence og forretningsmæssig drift, således først ske efter forhandlinger mellem koncessionshaver(e) og Landsstyret, fordi forsyningspligtunderskuddet vil vokse, og der derfor skal træffes beslutning om finansiering heraf, hvis man politisk ønsker ny teknologi og nye tjenester indført.

Bl.a. dette forhold søges der i Forslaget taget højde for i bemærkningerne til §6 om meddelelse af koncession. Her lægges op til, at reglerne for koncessionen bl.a. skal kunne indeholde, at Landsstyret stiller "krav til hvilke anlæg, der skal udrulles til hvilke steder i landet, hvornår anlæggene skal opgraderes eller udbygges samt hvem, der fører tilsyn med anlæggene".

Netop dette ansvar for valg af teknologi, driftsløsninger m.v. har hidtil ligget hos TELE som koncessionshaver, og flytningen af denne kompetence til Landsstyret vil være en afgørende forskel i forhold til i dag og kan skabe usikkerhed om, hvor grænsen mellem ejeren/koncessionsgivers og koncessionshavers kompetence og ansvar ligger. Det fremgår ikke af Forslaget, hvorledes Landsstyret i praksis kan sikres den indsigt i driftsmæssige og teknologiske forhold, som skal gøre denne del af reguleringen praktisk mulig.

Hvis der træffes en politisk beslutning om at modernisere infrastruktur eller indføre en ny tjeneste inden for koncessionsområdet(erne), og underskuddet skal finansieres gennem nye, højere maksimalpriser lokalt, må det anses for en sandsynlig konsekvens af lovgivningen, at mange områder i landet uden for Nuuk risikerer at forblive på det nuværende udviklingsstade for telekommunikation, og ikke får råd til at følge med udviklingen i de kommende år.

Forklaringen er, at mange kunder formentlig ikke får råd til at betale den højere omkostningsægte pris, som nyinvesteringer og udvikling vil kræve, og som bliver en konsekvens af afskaffelsen af krydssubsidieringen. Hvis kunderne ikke har råd til at betale, er de driftsøkonomiske forudsætninger selvsagt ikke til stede for at indføre nye tjenester og investere i ny infrastruktur. For en koncessionshaver er det desuden et grundlæggende problem afsætningsmæssigt, at købekraften netop er svag i koncessionsområderne.

Disse store forskelle mellem "den solidariske forsyningsmodel" og en model med prisdifferentiering/udvikling i forskellige tempi bør fremgå klart af Forslaget og

afstemmes i en mere gennemarbejdet overordnet vision og strategi for udviklingen af telekommunikation i Grønland.

Endvidere var det Landsstyrets opfattelse, at den allerede påbegyndte liberalisering af telesektoren skal fortsætte i et kontrolleret omfang, som både sikrer overblikket over konsekvenserne, og samtidig giver mulighed for at imødekomme hensynet til en smidigere og mere omstillingsparat telesektor.

I dag er det TELE, som udgør "telesektoren" i Grønland. Eftersom telekommunikation og IT er under sammensmeltning (konvergens), kunne det være relevant med en definition af begrebet "telesektor", således at den branche som søges reguleret med dette lovgivningsforslag er nærmere afklaret. Det ville gøre rammerne for denne lovgivning mere konkret.

De særlige vilkår for telekommunikation i Grønland har især koncentreret sig om den høje omkostning og den relativt begrænsede kapacitet forbundet med langdistancekommunikationen mellem byer og bygder, dvs. via radiokæden og via satellit. Den teknologiske udvikling må imidlertid forventes fortsat at ændre på disse forhold. Særligt må det forventes, at den marginale omkostning for øget transmissionskapacitet fortsat vil falde. Dette betyder, at telekommunikation i stadig stigende grad vil kunne tjene til at skabe sammenhæng i det grønlandske samfund, og at telekommunikationspolitikken kan tilrettelægges med henblik på at fremme forbruget af telekommunikation i Grønland.

Den teknologiske udvikling vil givetvist medføre faldende enhedsomkostninger for transmissionskapacitet. Radiokæde og satellit er imidlertid teknologier, som udvikles langsommere end optisk fiberbaseret teknologi, og som i fremtiden kun vil finde anvendelse i et nichemarked. F.eks. er kapaciteten på standard radiokædeudstyr kun øget med en faktor 3 over de sidste 10-15 år, mens kapaciteten på optisk transmissionsudstyr er øget med en trecifret faktor. Samtidigt er det en grundlæggende forskel, at omkostningen til radiokæde og satellitkapacitet i høj grad er en marginalomkostning til f.eks. drift af fjeldtopstationer og leje af satellitkapacitet.

Samtidigt skal det bemærkes, at for at opnå samme kapacitet på en satellit som ved et søkabel, skal der købes mange "transponder" enheder på satellitten. Dette betyder at køb af satellitkapacitet, set i forhold til den store kapacitet, der er i et søkabel, tenderer til at være variabel. Den samme betragtning gør sig gældende for radiokædeudstyr

Den til rådighed værende satellitkapacitet vil næppe blive meget større i fremtiden, idet de fleste brugere for længst er gået over til kabellagt kapacitet, også internationalt.

Konklusionen er, at transmissionskapaciteten på grund af de geografiske forhold i Grønland fortsat vil være dyr og dermed en knap ressource. Priserne i Europa er i øjeblikket kunstigt lave på grund af overkapacitet i transmissionsnettet. Der er ikke nogen udefrakommende, der vil etablere og betale en sådan overkapacitet i det grønlandske net.

Der er samtidig en udvikling i gang, også i Grønland, hvor stadig flere tjenester baserer sig på en og samme netværksteknologi, nemlig den, der anvendes i Internettet, og som betegnes IP (Internet Protokol). Dette gælder allerede stort set alle IT-anvendelser, men gælder nu også i hastigt stigende grad for mere traditionelle tjenester som telefoni og TV. Der sker derfor dels en såkaldt konvergens mod en og samme teknologi, dels en grundlæggende ændring af markedsforholdene, idet disse tjenester nu kan etableres på Internettet, alene ved brug af passende terminaludstyr og under forudsætning af en tilstrækkelig kapacitet på Internetforbindelserne. Den meget omtalte "gør-det-selv-telefonitjeneste" Skype er et eksempel på denne udvikling. Skype tillader personer, der har installeret et (gratis) program på deres personlige computer, at tale sammen over Internettet, hvor som helst i verden, uden anden betaling end for Internet-forbindelsen. Kvaliteten af en sådan samtale nærmer sig den, man er vant til med en ordinær telefon. Der findes nu også udstyr på markedet, der tillader, at man benytter Skype (eller lignende) med brug af sædvanlige telefoner, evt. endda trådløse telefoner. Denne udvikling må forventes at betyde fundamentale ændringer i markedsforholdene på teleområdet, også i Grønland.

Transmissionskapacitet på satellit til IP telefoni er dyrere at producere end kapacitet til fastnettelefoni, idet de gængse kompressionsteknikker anvender betydeligt mere båndbredde end den DCME-kompression TELE benytter.

TELE er enig i, at konvergensudviklingen vil indebære grundlæggende ændringer i markedsforholdene, når de hidtidige teletjenester kan udbydes af ISP-ere på Internet. Indtjeningen fra fastnettelefoni er under en begyndende udhuling pga. VoIP og IP-telefoni, og det kan forventes, at også udbud af bl.a. mobiltelefoni over IP vil være en mulighed inden for få år.

Jf. bemærkningerne til §1, stk. 1 Nr. 4 kan Internettet og en Internetudbyder "levere transport af almindelig taletelefoni, videotelefoni, forskellige former for datakommunikation, lyd- og billeder m.v." Med Forslaget lægges op til, at "Landsstyrets kortsigtede strategiske mål er, at der skal gennemføres en tjenesteliberalisering af adgangen til at udbyde en internettjeneste."

Her er det vigtigt for TELE at understrege, at liberaliseringen af adgangen til at etablere sig som ISP-udbyder dermed også åbner for en generel liberalisering af de tilhørende tjenester, der efterhånden kan benytte IP som transmissionsprotokol og dermed umiddelbart vil få en betydelig og langsigtet konsekvens.

En koncessionshaver vil således i løbet af en kort årrække stå tilbage med forpligtelserne til at opretholde udbuddet af de hidtidige tjenester samtidigt med, at indtjeningen heraf hastigt vil flytte til nye udbydere af Internetbaserede tjenester. Det vil alt andet lige få koncessionshaverens forsyningspligtunderskud til at vokse, og det er derfor helt afgørende for den fremtidige finansiering af infrastruktur og tjenester, at forsyningspligtunderskuddet sikres dækket gennem bidrag fra nye ISP-udbydere.

Senere i bemærkningerne (nedenfor i VI Forsyningspligtunderskud) fremgår imidlertid, at finansieringen af de forsyningspligtige tjenester under koncessionen gennem fastsatte maksimalpriser skal tillade, at disse på sigt ikke er underskudsgivende jf. princippet om afskaffelse af krydssubsidiering mellem tjenester, og at der derfor heller ikke kan opstå et forsyningspligtunderskud på et koncessioneret område.

Det indebærer umiddelbart, at koncessionshaveren alene kan stå tilbage med ansvaret for at finansiere forsyningspligtunderskuddet. Nye ISP-udbydere er derimod friholdte for en medfinansiering uanset at "forsyningspligtunderskuddet [evt. også] skal finansieres ved at opkræve en omsætningsafhængig forsyningspligtavgift vedr. benyttelsen af langdistancekommunikation, dvs. radiokæde og satellit, ..." Denne afgift udløses imidlertid kun, hvis det politisk besluttes at priserne i koncessionsområdet ikke skal sættes op til at dække forsyningspligtunderskuddet i koncessionsområderne.

Såfremt forslaget om at afskaffe krydssubsidiering generelt skal udføres i praksis, indebærer det en særskilt problemstilling om rebalancering af hele den nuværende takststruktur. Dette kommenteres under bemærkningerne til kapitel VI om forsyningspligtunderskud.

Den hidtidige takstpolitik, hvor Internet-trafik afregnes efter trafikmængder, medfører et forbrugsmønster, der tager udgangspunkt i, at transmissionskapacitet er en dyr og begrænset ressource, og vanskeliggør samtidig en udvikling i Grønland, hvor Internetteknologien anvendes til disse nye formål. Som nævnt gælder det også for Grønland, at den marginale omkostning for yderligere transmissionskapacitet er faldende, og en fremadrettet telepolitik må derfor tage udgangspunkt i et fremtidsscenario, hvor transmissionskapacitet ikke, heller ikke i økonomisk forstand, er en knap ressource.

Jf. bemærkningerne ovenfor, anser TELE denne betragtning som grundlæggende forkert. Det betyder, at Forslagets forudsætning om, at afregning efter trafikmængder (volumentaksering) for hidtidige og fremtidige tjenester skal afskaffes, vil give TELE alvorlige finansielle problemer.

Liberaliseringspolitikken vil således skulle tilpasses såvel markedsforholdene som den teknologiske udvikling.

Der lægges op til tjenesteliberalisering som det første skridt. Dette indebærer, at teleinfrastrukturen som minimum skal udskilles regnskabsmæssigt. Tjenesteudbydere kan mod betaling anvende infrastrukturen til at levere teletjenester til de grønlandske virksomheder og privatkunder de steder, hvor der er forretningspotentiale.

Adgangen for tjenesteudbydere til at benytte infrastrukturen skal sikres regulatorisk, såvel mht. priser som øvrige vilkår. Tilsvarende skal adgangen til at udveksle trafik sikres, således at kunder hos én udbyder kan kommunikere med kunder hos en anden. Priserne for denne samtrafik vil være af væsentlig telepolitisk betydning; priserne for anvendelsen af langdistanceforbindelserne vil have særlig betydning for tjenesteudbydernes udbud af tjenester i de mindre byer og bygder. Dette skal således ses i sammenhæng med fastlæggelsen af forsyningspligten og de tilhørende maksimalpriser til brugerne.

Landsstyrets kortsigtede strategiske mål er, at der skal gennemføres en tjenesteliberalisering af adgangen til at udbyde en internettjeneste.

Landsstyrets kortsigtede strategiske mål er endvidere, at etablere en Telestyrelse som er uafhængig af Landsstyret. Baggrunden for dette er bl.a. at sikre, at der er en administrativ adskillelse mellem det politiske niveau, som udfærdiger og godkender landets love og det

administrative niveau, hvor lovene udmøntes og reguleres. Ligeledes sikres der en adskillelse mellem den myndighed, der administrerer ejerskabet af teleselskabet og den myndighed, der regulerer teleområdet. Det er en problemstilling, der er kendt i telekommunikationssektoren i andre lande.

Førend dette er muligt, er der behov for at revidere den nuværende telelovgivning, som stammer fra 1993. Den nuværende lovgivning giver for eksempel ikke mulighed for at liberalisere udbud af teletjenester, men giver alene mulighed for at udstede koncessioner, hvilket ikke anses for en smidig løsningsmodel.

Landsstyret er meget opmærksom på vigtigheden af en effektiv regulering af telesektoren, og har derfor til hensigt at udvikle og styrke Telestyrelsen. Der er allerede i dag et nært samarbejde mellem Hjemmestyret og den danske IT- og Telestyrelse. Dette samarbejde skal styrkes med henblik på at lære af de regulatoriske erfaringer, man der har gjort sig, og for at sikre den videre fremdrift og udvikling af de rette rammer for telesektoren.

Udvikling og opretholdelse af effektive teletjenester kan kompensere for store geografiske afstande, stimulere udviklingen af det grønlandske erhvervsliv og den grønlandske kultur samt medvirke til opretholdelsen af det fælles tale- og skriftsprog. Forhold, som alle kan være med til at binde Grønland sammen.

Landsstyrets overordnede vision for telekommunikationens udvikling i Grønland er, at borgere, virksomheder og den offentlige administration i hele Grønland til enhver tid sikres en tidssvarende, effektiv og billig elektronisk kommunikation.

Landsstyret finder, at revisionen af gældende lovgivning mest hensigtsmæssigt sker ved fremlæggelse af dette forordningsforslag, der foreslår den gældende landstingsforordning om telekommunikation og teletjenester ophævet, da de foreslåede ændringer er af væsentlig omfang.

Det nuværende lovgrundlag for telekommunikation i Grønland er landstingsforordning nr. 10 af 28. oktober 1993 om telekommunikation og teletjenester, som ændret ved landstingsforordning nr. 12 af 6. november 1997.

Landsstyret har taget initiativ til en modernisering af lovgivningen med udgangspunkt i fremlæggelse af "Teleredegørelse for Grønland 2004" på Landstingets Forårssamling 2004.

2. Forordningsforslagets hovedpunkter

I. En mere fleksibel lovgivning - Rammelov

For at sikre, at lovgivningen løbende kan tilpasses til de muligheder den teknologiske udvikling medfører, er forordningsforslaget udformet som en rammelov. Dette betyder, at Landsstyret indenfor den foreslåede bemyndigelse, kan tilpasse lovgivningen, når markedsforskel og ny teknologi tilsiger dette, uden at Landstinget skal inddrages. Er der tale om beslutninger af større økonomisk betydning for samfundet, som f.eks. yderligere liberalisering udover den kortsigtede strategi, jf. ovenfor, skal disse forinden forelægges Landstingets Finansudvalg.

Det er TELE's vurdering, at Forslaget allerede på kort sigt med liberaliseringen af adgangen til at udbyde Internet med tilhørende tjenester samt forslaget om

afskaffelse af krydssubsidiering vil have betydelig økonomisk betydning for både samfundet og TELE's indtjening jf. bemærkningerne til kapitel VI om forsyningspligt.

I forbindelse med lovrevisionen foreslås således en gennemgribende ændring af balancen mellem den lovfæstede del af reguleringen og den del, der reguleres på bekendtgørelsesniveau. Det skal være muligt indenfor lovgivningens overordnede målsætninger, løbende at kunne justere reguleringen i takt med, at teknologien, markedet og konkurrencen udvikler sig, uden en fornyet, langsommelig lovgivningsproces. En sådan model vil skabe den fleksibilitet, som et marked i konstant dynamisk udvikling nødvendiggør.

Telekommunikation er af vital betydning for det grønlandske samfund. Eventuelle liberaliseringstiltag skal derfor vurderes nøje, inden de iværksættes. Principielt bør opretholdelse af forsyningsikkerheden gå forud for ønsket om øget konkurrence.

II. Eneretsbestemmelser kontra liberalisering

Det skal holdes for øje, at dette forordningsforslag ikke, i sig selv, indebærer en liberalisering, men at forslaget alene skaber rammerne for, at Landsstyret, efter at de samfundsmæssige effekter er analyseret, kan vælge at liberalisere dele af det grønlandske telekommunikationsmarked.

Landsstyret vil fortsætte med at opretholde Grønlands Hjemmestyres eneret til anlæg og drift af al telekommunikationsinfrastruktur, der muliggør elektronisk kommunikation mellem byer, bygder og udlandet, dvs. at det med dette forordningsforslag ikke er muligt at liberalisere radiokæden og satellitforbindelsen. Landsstyret vil desuden opretholde eneretten til anlæg og drift af den trådbundne telekommunikationsinfrastruktur i byer og bygder. Det nye er, at Landsstyret kan liberalisere de tjenesteområder, hvor den teknologiske udvikling giver mulighed herfor under forudsætning af, at der samtidig på markedsmæssige vilkår kan opnås en konkurrencesituation, der vil tilgodese en bedre, hurtigere og/eller billigere udvikling af den pågældende teletjeneste, f.eks. i form af, at forbrugerne får flere produkter at vælge imellem, og således at det samlet bliver en gevinst for samfundet.

I forordningens første kapitel omhandlende Grønlands Hjemmestyres eneret til offentlig telekommunikation foreslås således indsat en bestemmelse, som bemyndiger Landsstyret til at liberalisere teletjenester, der er undergivet eneret.

Det hidtidige princip om ikke at liberalisere, før konsekvenserne herved er nøje undersøgt, skal fortsat opretholdes. En liberalisering af et givent forretningsområde bør således være til gavn for det grønlandske samfund som helhed, og ikke medføre ukontrollerede udgiftsstigninger for borgere, erhvervsliv og administration.

III. Telestyrelsen

Indførelse af tjenesteliberalisering vil have betydelige konsekvenser i forhold til den nuværende regulatoriske opsætning. Først og fremmest kræves en klar opgave- og ansvarsfordeling mellem markedets aktører, herunder den nuværende eneretshaver (TELE Greenland A/S), det politiske system samt tilsynsmyndighederne. Dette indebærer, at der så vidt muligt skal etableres "vandtætte skotter" mellem henholdsvis markedets aktører, det politiske system og Telestyrelsen.

TELE Greenland er ikke eneretshaver. Det er Grønlands Hjemmestyre der har eneretten, mens TELE Greenland er udpeget som koncessionshaver.

Der foreslås etablering af en Telestyrelse, hvor det i lovgivningen klart fremgår, at Landsstyret ikke kan give Telestyrelsen tjenestebefalinger om varetagelse af myndighedsopgaver vedrørende konkrete sager, som f.eks. Telestyrelsens lovpligtige tilsynsaktiviteter. Landsstyret har ingen mulighed for at dispensere i de enkelte sager, der afgøres af Telestyrelsen. Afgørelser, der træffes af Telestyrelsen, kan efterfølgende påklages til et Teleklagenævn, der har den endelige afgørelse i sagen. Landsstyret kan ikke ændre klagenævnets afgørelse.

For at Telestyrelsen skal opnå uafhængighed i forhold til Landsstyret foreslås dels, at Telestyrelsen fysisk placeres et andet sted end Direktoratet for Boliger og Infrastruktur (eller det dertilhørende ressortområde), dels at styrelsen får egen ledelse.

Det foreslås, at Telestyrelsen lægges sammen med Fællessekretariatet for Konkurrencenævnet og Grønlands Forbrugerråd. En lignende konstruktion kendes fra Færøerne. Baggrunden for dette er, at der er tale om nært beslægtede områder, idet teleområdet både indeholder konkurrencemæssige og forbrugermæssige aspekter. En vigtig faktor er, at det f.eks. vil være muligt at dele sekretariatsfunktioner og lokaleomkostninger for derved at holde de administrative udgifter nede.

Der foreslås, i forhold til den nuværende lovgivning, indsat bestemmelser, som sikrer, at Telestyrelsen har visse tilsynsforpligtelser på forbruger- og forsyningspligtområdet. I samme anledning skal Telestyrelsen derfor gives nogle instrumenter til at søge sager oplyst.

I det omfang det skønnes nødvendig for administrationen af regler, der sikrer grundlæggende brugerrettigheder i forbindelse med aftaler om levering af elektroniske kommunikationsnet eller tjenester, foreslås det, at Telestyrelsen skal have mulighed for, at kunne foretage tekniske undersøgelser til brug for oplysning af en konkret sag og foretage stikprøveundersøgelser til brug for fremtidig behandling af klagesager eller rekvirere eksternt bistand hertil fra andre.

Det er kutyme, at telestyrelser verden over finansieres af telesektoren. Denne finansieringsform foreslås også indført for den grønlandske Telestyrelse i form af en afgift på langdistancekommunikation i engros leddet.

Afgiften på langdistancekommunikation forudsættes opkrævet af koncessionshaveren, når denne videresælger langdistancekommunikationen til andre tjenestudbydere eller internt. Afgiften kan således opkræves ét sted og vil, indirekte, dermed blive pålagt alle tjenester i forhold til deres forbrug af langdistancekommunikation. Landsstyret kan dog vælge at fastsætte forskellige afgiftsprocenter for forskellige dele af langdistancekommunikationen (fx radiokæde/satellit), men stadig således at afgiften er uafhængig af, hvilken tjeneste, der benytter langdistancekommunikationen.

Varetagelse af forvaltningen af radiokommunikationsområdet er omkostningsneutral for Telestyrelsen, idet området er selvfinansieret blandt andet i form af frekvensafgifter og gebyrer på udstedelse af radiocertifikater.

IV. Teleklagenævn

Det foreslås i forordningsforslaget, at Landsstyret kan oprette et Teleklagenævn. Formålet med at oprette et sådant nævn er at samle den nødvendige faglige kompetence til, på domstolslignende facon, at afgøre komplicerede teletekniske sager.

Oprettelse af et domstolslignende organ i form af et Teleklagenævn vil ikke udelukke indbringelse for de almindelige domstole, men vil give koncessionshaver, tjenesteudbydere og forsyningspligtudbydere et fagligt velfunderet forum for løsning af opståede tvister, som har afgørende økonomisk betydning.

V. Forsyningspligt

Forsyningspligt handler grundlæggende om at sikre udbud af basale teletjenester til de grupper eller områder, der med overvejende sandsynlighed ikke vil få udbudt basale teletjenester på et frit og ureguleret marked. Tjenesterne skal stilles til rådighed til en overkommelig pris og i en given kvalitet for forbrugere og brugere.

Som nævnt nedenfor, ser TELE en modsætning mellem fastsættelsen af en "overkommelig pris" og afskaffelse af krydssubsidiering, som mange steder vil forudsætte betydelige takststigninger.

Det foreslås, at Landsstyret bemyndiges til at fastsætte de forsyningspligtige ydelser ud fra den gruppe af tjenester, der kan nås af den overvejende del af befolkningen i dag, som taletelefoni, bredbånd og mobiltelefoni.

TELE bemærker, at udbud af datatjenester tilsyneladende ikke planlægges omfattet af de forsyningspligtige ydelser.

Landsstyret besluttede i 2004, at mobiltelefoni skulle udrulles til alle byer og bygder med mindst 70 indbyggere. Ved udgangen af 2005 forventes denne udrulning gennemført. For at sikre, at mobiltelefoni ikke fjernes i disse byer og bygder eller ikke bliver vedligeholdt i fremtiden, kan Landsstyret beslutte et differentieret omfang af forsyningspligt på mobiltelefoni. Formålet er ikke at dække hele landet med mobiltelefoni, men som minimum at sikre tjenesten i de byer og bygder, hvor tjenesten allerede er udrullet.

Det foreslås endvidere, at Landsstyret bemyndiges til at fastsætte den nærmere afgrænsning af forsyningspligten. Idet det er meget dyrt for samfundet at forsyne ensomtliggende beboelser uden for by- og bygdezone, vil der kunne fastsættes en forsyningspligt, som kræver en egenbetaling fra brugeren ud over en vis beløbsstørrelse, f.eks. 20.000-40.000 kr. Der er tale om en engangsudgift, der betales ved oprettelsen af den pågældende teletjeneste. Dette vil indebære, at ensomtliggende fåreavlere, rensdyravlere, outfittere, fangstpladser og lignende, selv skal finansiere resten af omkostningerne for oprettelse af teleinstallationer, når omkostningerne til disse overstiger den fastsatte beløbsstørrelse.

Det er her uklart, hvorledes en finansiering i givet fald skal ske, eftersom der i Forslaget lægges op til, at krydssubsidiering skal afskaffes. Den økonomiske konsekvens af at forsyne uden for by- og bygdezone kan ikke isoleres til "oprettelsen", idet der også vil være betydelige løbende driftsudgifter og reinvesteringer.

VI. Forsyningspligtunderskud

Hvis Landsstyrets fastsættelse af maksimale takster for en forsyningspligtjeneste, der er liberaliseret, fører til en begrundet forventning hos forsyningspligtselskabet om, at tjenesten vil være underskudsgivende, kan selskabet fremadrettet for kommende budgetår ansøge Landsstyret om at få dette forsyningspligtunderskud refunderet.

Ansøgningen skal begrundes med et passende dokumenteret budget for tjenesten, som baserer sig på de regnskabsprincipper, som Landsstyret har fastsat. Den endelige refusion vil blive baseret på de endelige regnskaber.

Forsyningspligtregnskaberne vil være baseret på den indtjening, som kunne være opnået ved de faktisk afsatte tjenester til de tilladte maksimalpriser, dvs. uden hensyntagen til evt. rabatter, prisreduktioner og lignende. Indtjeningen ved nærtbeslægtede tillægstjenester skal medtages, f.eks. reklameindtægter fra udgivelse af en telefonbog. Omkostningerne baseres på gængse regnskabsprincipper med afskrivning af aktiver og forrentning af anvendt kapital (med reference til aktivernes nedskrevne værdi) til markedsrente, og omfattende direkte og indirekte driftsomkostninger efter princippet om fuldt fordelte omkostninger; dog undtages omkostninger til drift af hovedkontorsfunktioner, til reklame og markedsføring og til udvikling.

Forslaget synes her at læne sig op ad regulering i store telemarkeder, hvor udgifter til overhead i hovedkontorfunktioner ikke indgår i beregningen af forsyningspligtunderskuddet. I de store telemarkeder er forsyningspligten imidlertid en ganske marginal størrelse i modsætning til Grønland, hvor forsyningspligten formentlig vil komme til at dække i nærheden af 3/4 af markedet. Udgifterne til overhead omfatter bl.a. IT-systemer, anlægsafdelinger, personaleadministration, økonomiafdelinger m.v. Hvis ikke disse betydelige omkostninger til overhead kan indgå i beregningen af forsyningspligtunderskuddet, kan disse udgifter alene finansieres ved at belaste de liberaliserede forsyningspligtjenester, hvilket vil stille TELE som koncessionshaver i en urimelig konkurrencesituation, fordi der vil være betydelige hovedkontorudgifter forbundet med at varetage forsyningspligtige tjenester under koncessionen.

For forsyningspligtjenester, der er liberaliserede, kan Landsstyret bestemme:

- at de pågældende maksimaltakster sættes op med henblik på at eliminere fremtidige forsyningspligtunderskud, eller
- at forsyningspligtunderskuddet skal finansieres ved at opkræve en omsætningsafhængig forsyningspligtavgift vedr. benyttelsen af langdistancekommunikation, dvs. radiokæde og satellit, eller
- at forsyningspligtunderskuddet skal dækkes af Landskassen, eller
- en kombination heraf.

Forsyningspligtavgiften vedr. langdistancekommunikation opkræves på samme måde som afgiften til finansiering af Telestyrelsen, jf. punkt III.

I det omfang, den faktisk opkrævede forsyningspligtavgift i det enkelte år overstiger det opståede forsyningspligtunderskud, bemyndiges Landsstyret til at henlægge overskuddet til anvendelse i det næste finansår, hvor det overskydende beløb modregnes i fremtidige års behov for at opkræve ydelsen / afgiften. Er det opkrævede beløb (inkl. evt. overskydende beløb fra året før) mindre end forsyningspligtunderskuddet vil restbeløbet være at betragte som et tilgodehavende for forsyningspligtudbyderen og vil blive indregnet i fremtidige års behov for at opkræve ydelsen/afgiften.

For forsyningspligtjenester, der fortsat er under hjemmestyrets eneret, og dermed leveres under koncessionen, forudsættes det, at de fastsatte maksimalpriser vil tillade, at tjenesten

som helhed på sigt ikke er underskudsgivende, jf. princippet om afskaffelse af krydssubsidiering mellem tjenester. Derfor kan der heller ikke opstå et forsyningspligtunderskud på et koncessioneret område.

Afskaffelse af krydssubsidiering vil kræve en omfattende omlægning og differentiering af takststrukturen, herunder ved en opdeling af koncessionen mellem flere udbydere af forsyningspligtjenesterne og ved en liberalisering af en forsyningspligtjeneste.

Det vil kræve en geografisk opdeling af Grønland i et betydeligt antal nye takstzoner. Den enkle takststruktur inden for alle typer af tjenester vil således blive afløst af en særdeles kompleks taksering, som vil stille betydelige krav til TELE's billingsystem.

Som eksempel skal TELE indføre flere takstzoner for mobiltelefoni og indføre roaming ved anvendelse af mobiltelefoner uden for det område, hvor abonnementet er oprettet. I forbindelse med udrulningen af mobiltelefoni til bygderne vil TELE yderligere stå over for en særdeles kompleks omkonfigurering af billingsystemet.

Mht. taksering af bredbånd/IP er det allerede i dag en krævende taksering, og det er p.t. ikke TELE bekendt, om der findes billingsystemer, der vil kunne håndtere den yderligere kompleksitet, som et stort antal takstzoner vil indebære med fortsat voksende trafik.

Det er ikke muligt for TELE på nuværende tidspunkt at vurdere meromkostningerne ved en så omfattende tilpasning af billingsystemet, og om det med visse produkter er muligt i det nuværende system.

Det nævnes under kapitel 5 "Økonomiske konsekvenser for borgerne", at "En liberalisering vil betyde, at det ikke længere er muligt at krydssubsidiere inden for den enkelte liberaliserede tjeneste."

Den praktiske effekt heraf vil være en omfattende "rebalancering" af den nuværende taksering for den tjeneste som liberaliseres, og hvor kunderne i dag betaler samme minut eller enhedspris uanset bosted.

I to uafhængige rapporter om telesektoren i Grønland (Andersen Management International A/S, 2000 samt Ementor Danmark A/S, 2004) er forsyningspligtunderskuddet forbundet med at forsyne ikke overskudsgivende byer og bygder med fastnettelefoni/ISDN og Internet dial-up beregnet til at ligge hhv. mellem 65 – 75 mio. kr. årligt (AMI) eller 38 – 48 mio. kr. (Ementor). Ementor fastslår i sin rapport, at "En diskussion af underskuddets størrelse imidlertid ikke bør overskygge det forhold at analysen indikerer, at det kun kan svare sig at udbyde de forsyningspligtige tjenester til hver fjerde indbygger – nemlig dem der bor i Nuuk."

I de to rapporter er beregningen kun gennemført for PSTN/ISDN og herunder adgangen til Internet dial-up-forbindelser. Forsyningspligtunderskuddet vil vokse betydeligt, såfremt også mobiltelefoni og adgang til Internet bredbånd (ADSL), indgår i forsyningspligten, herunder med det seneste års dækning også af bygder. Det er TELE's eget skøn, at forsyningspligtunderskuddet vil overstige 100 mio. kr. afhængig af den anvendte beregningsmodel.

En rebalancering af taksterne, der skal tage højde for de to principper om afskaffelse af krydssubsidiering, vil derfor betyde markante takstforhøjelser uden for Nuuk. Under kapitel V. Forsyningspligt fremgår, at tjenesterne "skal stilles til rådighed til en overkommelig pris ...". Det er ikke klart, hvordan dette hensyn skal afbalanceres med forslaget om afskaffelse af krydssubsidiering.

TELE frygter desuden, at væsentlige takststigninger vil påvirke brugernes forbrug af telekommunikation negativt og føre til faldende omsætning, som vil få forsyningspligtunderskuddet til at vokse yderligere. Skal et voksende forsyningspligtunderskud igen finansieres gennem nye højere maksimalpriser, er det "skruen uden ende".

VII. Samtrafik

Det er afgørende for nytten af en telekommunikationstjeneste, at den kan skabe kommunikationsveje mellem alle brugere af tjenesten. For at dette kan realiseres, skal brugere fysisk tilsluttes nettet, og forskellige net med samme tjeneste skal kobles sammen både fysisk og tjenestemæssigt. Dette kaldes samtrafik ("interconnection").

Dette sker typisk internationalt mellem forskellige landes net, men der er et tilsvarende behov mellem konkurrerende udbydere af en tjeneste på samme marked. Etablering af samtrafik kan dog ikke forventes at ske uden videre mellem konkurrerende udbydere og i særdeleshed ikke, når en udbyder har en væsentlig stærkere markedsposition end sine konkurrenter. Ved en tjenesteliberalisering må adgangen til samtrafik altså sikres gennem lovgivningen.

Telestyrelsen gives derfor bemyndigelse til at sikre, at samtrafik er både kommercielt og teknisk tilgængelig i praksis. Det gøres ved at give andre tjenesteudbydere ret til at få opfyldt ethvert rimeligt krav om samtrafik med koncessionshaveren vedr. de liberaliserede tjenester, som de agter at udbyde.

I forbindelse med en hel eller delvis tjenesteliberalisering vil de nye tjenesteudbydere typisk desuden have behov for at kunne anvende koncessionshaverens infrastruktur i form af bæretjenester. Der vil derfor være behov for at pålægge koncessionshaver at tilbyde et antal bæretjenester til andre udbydere.

VIII. Forbrugerbeskyttelse

For dette område foreslås indført regler om minimumskrav til udbydere af telekommunikationsinfrastruktur og teletjenester til slutbrugere. I gældende lovgivning godkender Landsstyret abonnementsvilkår og takster for de koncessionerede tjenester, og den enkelte slutbruger er derved sikret et vist minimumsindhold af oplysninger og services.

Såfremt Landsstyret, efter bemyndigelse fra Landstinget, liberaliserer dele af Grønlands Hjemmestyres eneret på telekommunikationsområdet, er der behov for generelt at kunne kræve visse minimumsregler overholdt af alle udbydere for at kunne beskytte den enkelte slutbruger.

Der er i forslaget henlagt en større del af reguleringen til bekendtgørelsesniveau, idet reguleringen skal kunne stå mål med kreativiteten og innovationen i forbindelse med udviklingen af nye slutbrugerprodukter.

IX. Samfundsvigtig telekommunikation

Efter terrorangrebet i USA den 11. september 2001 blev der sat fokus på beredskabet i Danmark og i Grønland, og der blev på Landsstyremøde den 20. december 2001 politisk prioriteret ressourcer i Hjemmestyret til at kortlægge beredskabet i Grønland.

En betingelse for, at beredskabs- og alarmeringsplaner kan anvendes, er et funktionsdygtigt og forsvarligt kommunikationsapparat, og at forsyningssikkerheden er i orden. Derved er telekommunikation meget vital for Grønland.

Der foreslås derfor indsat en bestemmelse, der giver bemyndigelse til, at Landsstyret kan fastsætte nærmere regler om, at udbydere af telekommunikationsinfrastruktur og teletjenester skal foretage en nødvendig planlægning og træffe nødvendige foranstaltninger for at sikre denne samfundsvigtige telekommunikation.

3. Økonomiske og administrative konsekvenser for det offentlige:

Forslaget forventes ikke at medføre økonomiske eller administrative konsekvenser for kommunerne.

De nuværende 2 medarbejdere i telesektionen under landsstyreområdet for Boliger og Infrastruktur samt 2 medarbejdere i Radioforvaltningen overgår til Telestyrelsen. De 2 medarbejdere fra Radioforvaltningen er omkostningsneutrale for Telestyrelsen, idet området er selvfinansieret blandt andet i form af frekvensafgifter og gebyrer på udstedelse af radiocertifikater.

I dag finansieres telesektionen af en månedlig ydelse fra koncessionshaver på op til 90.000 kr. til hjemmestyrets dokumenterede omkostninger for varetagelse af de departementale funktioner i forhold til telekommunikation, radiokommunikation og postvæsen. I forbindelse med den øgede fokus på en mulig liberalisering af den grønlandske telesektor eller dele af denne, er det uhensigtsmæssigt, at de departementale opgaver finansieres af telebranchen. I dag er det kun TELE Greenland A/S, der afholder omkostningerne til varetagelse af telekommunikationsområdet, idet de er den eneste aktør på markedet.

Det forslås, at Telestyrelsens myndighedsopgaver vedrørende behandling og afgørelse af enkeltsager, og Telestyrelsens tilsynsforpligtelser med henblik på at sikre overholdelse af denne forordning og administrative forskrifter udstedt i medfør heraf, finansieres af telebranchen, mens de departementale opgaver finansieres af landskassen.

Finansiering af de departementale opgaver forventes at medføre en udgift for Hjemmestyret på 1 årsværk, hvilket anslås til at udgøre 400.000 kr.

4. Økonomiske og administrative konsekvenser for erhvervslivet:

En liberalisering af teletjenester vil kunne medføre en nedgang i den nuværende enekoncessionshavers (TELE Greenland A/S) omsætning og overskud, hvilket vil formindske muligheden for udbyttebetaling fra selskabet. Det er vanskeligt at forudsige effekten af en liberalisering for det tidligere monopolselskab. Det vil i høj grad afhænge af selskabets evne til at agere på og tilpasse sig et liberaliseret telemarked. Endvidere afhænger det af, i hvilken hastighed en liberalisering foregår samt hvilke tjenester, der omfattes.

Telekommunikation skal binde landet sammen og samtidig understøtte en ønsket udvikling inden for vigtige indsatsområder, der kan afgrænses geografisk eller erhvervsmæssigt. Det er

vigtigt at sikre hele befolkningen adgang til grundlæggende telefoni og Internet, og samtidig være opmærksom på, at teletjenesterne udstikker rammerne for det private erhvervsliv, det offentlige og den enkelte borger.

Med denne optik kan Grønland inddeles i vækstcentre, hvor erhvervslivet og store dele af befolkningen er koncentreret, og som dermed har et forretningsmæssigt grundlag for konkurrence og udvikling af teletjenester. I vækstcentrene vil erhvervslivet kunne forvente et tjenesteudbud, der i højere grad er tilpasset den enkelte virksomheds behov. I modsætning hertil kan der være en række delmarkeder i yderområderne, som hver for sig ikke er tilstrækkelig store til at oppebære avancerede teletjenester på forretningsmæssige vilkår.

Der foreslås indsat en hjemmelsbestemmelse til, at Landsstyret kan pålægge telebranchen en særlig afgift på forbrug af langdistancekommunikation. Formålet med denne bestemmelse er at sikre, at telebranchen finansierer Telestyrelse, Teleklagenævn og et eventuelt forsyningspligtunderskud. Indtil liberaliseringsprocessen tager sin begyndelse, vil den nuværende koncessionshaver være den eneste udbyder på markedet, og vil således også være den eneste, der finansierer Telestyrelsen og Teleklagenævnet.

I opstartsfasen forventes udgifterne til Telestyrelsen at udgøre 2 mio. kr., fordelt med ca. 1 mio. til lønninger og overhead samt 1 mio. til analysearbejde og udredninger.

Det er ikke hensigten, at Teleklagenævnet skal oprettes med det samme, men det vil være hensigtsmæssigt, at oprette nævnet umiddelbart før en liberalisering igangsættes.

Der budgetteres med 150.000 kroner årligt til nævnets virksomhed, fordelt med 50.000 kr. i honorar til nævnets medlemmer og 100.000 kr. i rejseudgifter.

Rejse- og opholdsudgifter udgør en forholdsmæssig stor andel af budgettet. På baggrund af samfundets størrelse, kan det være vanskeligt at udpege en herboende som teleteknisk sagkyndig, da det forudsættes at vedkommende skal være uafhængig af brancheinteresser. Endvidere vil der også skulle afsættes penge til rejser internt i Grønland.

5. Økonomiske konsekvenser for borgerne:

Grønlands Hjemmestyres eneret til telekommunikation og koncessioneringen af denne har hidtil betydet, at det har været muligt at krydssubsidiere inden for den enkelte tjeneste, således at f.eks. overskud på telefonkunder i de større byer, har kunnet dække et underskud på telefonkunder i bygderne. En liberalisering vil betyde, at det ikke længere er muligt at krydssubsidiere inden for den enkelte liberaliserede tjeneste.

Det må forventes, at konkurrence hovedsageligt vil opstå i de større byer, og at nye udbydere af en liberaliseret tjeneste primært vil udbyde denne de steder, hvor tjenesten kan give overskud. Fordelen herved er, at der kan forventes et større og mere differentieret tjenesteudbud i de større byer. Ulemperne vil modsat være, at randområderne ikke tilbydes de samme tjenester som i byerne. Endvidere vil private forbrugere kunne opleve en voksende kompleksitet og mindre gennemsigtighed med hensyn til priser og vilkår.

En specificeret forsyningspligt definerer derfor, hvilke tjenester og hvilke maksimalpriser yderområderne skal tilbydes. Fokus er således på at sikre de samfundsøkonomiske fordele, der eksisterer ved at udvikle telesektoren der, hvor de forretningsmæssige forudsætninger er størst.

Idet det er meget dyrt for samfundet at forsyne ensomtliggende beboelser uden for by- og bygdezone, vil Landsstyret i bekendtgørelsesform kunne fastsætte en forsyningspligt, som kræver en egenbetaling fra brugeren ud over en vis beløbsstørrelse, f.eks. 20.000 – 40.000 kr. Dette vil indebære, at ensomtliggende fåreavlere, rensdyravlere, outfittere, fangstpladser og lignende, selv skal finansiere resten af omkostningerne for oprettelse af teleinstallationer, når omkostningerne til disse overstiger den fastsatte beløbsstørrelse.

Bemærkninger til afsnit 4 og 5 om økonomiske konsekvenser for erhvervslivet og borgerne:

Eftersom formålet med en liberalisering er øget konkurrence, er det korrekt at TELE's omsætning alt andet lige vil blive reduceret i takt med at nye aktører vinder markedsandele. På omkostningssiden vil det naturligvis skulle imødegås ved de nødvendige rationaliseringer der modsvarer omfanget af faldende indtjening.

På omkostningssiden vil en langt mere kompleks takseringsstruktur samtidigt med indførelse af samtrafik med andre operatører indebære stærkt øgede udgiftskrav til udvikling og drift af billingsystemet. Ligeledes vil TELE få betydelige meromkostninger for at kunne imødekomme de regulatoriske krav om detaljerede regnskabsopgørelser, forberedelse af grundlaget for etablering af samtrafikaftaler samt finansieringen af en forstærket offentlig regulering. Mht. de estimerede udgifter til den planlagte Telestyrelse og Teleklagenævnet er det TELE's vurdering, at de forekommer urealistisk lave i forhold til de betydelige opgaver, der skal løses her.

Mht. de økonomiske konsekvenser for borgerne og erhvervslivet er det allerede ovenfor i afsnit VI om forsyningspligtunderskuddet bemærket, at afskaffelse af krydssubsidiering vil indebære markante takstforhøjelser i de fleste områder uden for Nuuk, hvorimod øget konkurrence i Nuuk må forventes at føre til faldende takster.

Det skal generelt bemærkes, at en fortsat udvikling og drift af en sammenhængende og tidssvarende infrastruktur både internt i Grønland mellem og i byer og bygder samt til og fra Grønland forudsætter den nødvendige indtjening i de kommende år. TELE står netop nu overfor omfattende investeringer i modernisering og kapacitetsudvidelser af radiokæden. Desuden skal der i de nærmeste år træffes beslutning om tilvejebringelse af den nødvendige kapacitet til afvikling af trafikken til og fra Grønland – overvejelser som også vil indebære stillingtagen til en trecifret millioninvestering i et søkabel til Grønland.

Forslaget forholder sig ikke til, at der vil ske en så kraftig udvikling i kapacitetsbehovet, primært på Internet, at dette ikke umiddelbart kan dækkes via satellit. TELE vurderer, at anlæg af et søkabel derfor bliver uomgængeligt. Lovgivning og regulering må skabe rammerne for at investeringen i sådan et søkabel kan finde sted.

Det er klart, at så betydelige infrastrukturinvesteringer, der i første omgang skal finansieres af TELE som den dominerende udbyder, forudsætter, at indtjeningsgrundlaget gennem salg af teletjenester er sikret i de kommende år, så TELE kan betale den gæld, som investeringen i et søkabel vil indebære. TELE vil derfor anbefale, at Forslaget kommenterer dette forhold i bemærkningerne, således

at der ikke alene er fokus på den del af lovgivningen som vedrører liberalisering af tjenesterne. Investeringen i et søkabel vil uden tvivl være af så stor samfundsmæssig betydning, at dette bør ske lovgivningsmæssigt, hvilket der bør tages et klart forbehold for mht. mulighederne for at regulere uafhængigt heraf gennem bekendtgørelser.

Hvis ikke udviklingen af infrastrukturen sker målrettet med sammenhængende teknologivalg på tværs af hele infrastrukturen, radiokæde, satellit, accessnet og evt. et søkabel, er der risiko for betydelige investeringsmæssige fejltagelser der vil medføre store meromkostninger for både erhvervslivet og de private kunder.

TELE har noteret sig, at Forslaget som rammelovgivning også åbner mulighed for, at Landsstyret kan beslutte:

- 1) at den nuværende koncession opdeles i flere delområder, hvor varetagelsen af koncessionsforpligtelserne kan deles mellem flere gensidigt afhængige selskaber.
- 2) og at foreslå TELE opdelt i to selvstændige selskaber – den såkaldte "banestyrelsesmodel", hvor ét selskab har ansvaret for infrastrukturen og hvor et andet selskab står for salg af teletjenester ("vertikal separation af ejerskab").

Begge disse modeller er kommenteret i Ementorrapporten (2004)², hvor de imidlertid frarådes pga. tab af stor- og samdriftsfordele mellem infrastruktur og tjenestedel, fordi adskillelsen er omkostningsfyldt og fordi markedet kræver en vis størrelse.

Mht. model 2) er der yderligere det problem, at et infrastrukturselskab ikke har incitament til at reinvestere og udvikle infrastrukturen. Et godt eksempel i en anden branche er BaneDanmark der for år tilbage blev udskilt som selvstændigt selskab til at drive og udvikle toginfrastrukturen i Danmark. Gennem de seneste år har det vist sig, at selskabet ikke har formået at vedligeholde infrastrukturen i bare nogenlunde tilfredsstillende grad på trods af massive budgetforhøjelser fra statens side. Samtidigt har DSB haft store tab pga. problemer med at afvikle sin togtrafik på et ikke-vedligeholdt eller tilstrækkeligt moderniseret banenet.

TELE vil fremhæve, at Grønland i international sammenligning er et telemarked med et meget begrænset kundegrundlag, som skal forsynes med teletjenester og infrastruktur under omkostningstunge produktionsbetingelser pga. både demografiske og geografiske/klimatiske forhold. En selskabsopsplitning under de betingelser vil i alvorlig grad true muligheden for at optimere samspillet mellem udviklingen af infrastruktur og tjenester.

Det er derfor TELE's anbefaling, at rammelovgivningen både fastholder én forsyningspligtudbyder, som dækker de samlede forsyningspligtjenester, samt at der ikke gives mulighed for en opsplnitning af TELE i to selskaber.

---

² Ementor Danmark A/S, "Rapport til Grønlands Hjemmestyre, Teleredegørelse for Grønland, februar 2004, Bilagsrapport p. 95. Her opgøres fordele og ulemper ved hhv. vertikal separation af ejerskab og opdeling i gensidigt afhængige selskaber.

I modsat fald ser TELE en betydelig risiko for, at de allerede begrænsede stordriftsfordele som er mulige med det begrænsede kundegrundlag, bortfalder og fører til nye store omkostninger for kunderne.

6. Administrative konsekvenser for borgerne:

Forslaget forventes ikke at medføre administrative konsekvenser for borgerne.

7. Miljø og naturmæssige konsekvenser:

Forslaget forventes ikke at have miljø- eller naturmæssige konsekvenser.

8. Forholdet til Rigsfællesskabet og selvstyre:

Forslaget forventes ikke at have konsekvenser for forholdet til Rigsfællesskabet og selvstyre.

9. Høring:

Forslaget har været i høring hos: ArctiComm ApS, Administrationsdirektoratet, Air Greenland A/S, Artic Umiaq Line A/S, Comby A/S, Direktoratet for Erhverv, Landbrug og Arbejdsmarked, Direktoratet for Fiskeri og Fangst, Direktoratet for Miljø og Natur, Direktoratet for Selvstyre, Direktoratet for sundhed, Erhvervsrådet, Familiedirektoratet, Grønlands Arbejdsgiverforening, Grønlands Forbrugerråd, Grønlandsbanken A/S, Hjemmestyrets edb-afdeling, Ilik, INI A/S, Inu:IT A/S, IT-Partner Greenland A/S, IT-rådet, KANUKOKA, KIIP, Uddannelse, Forskning og Kirke, Kimik IT A/S, KIT A/S, KNR, Konkurrencenævnet, Kontor og Data Sisimiut ApS, Landsstyrets Sekretariat, MDC Data Greenland ApS, Nuka A/S, Nukiit, Nukissiorfiit, Nuna IT, Royal Artic Line A/S, Royal Greenland A/S, Råstofdirektoratet, Skattedirektoratet, STTK, Sparbank Vest Grønland A/S, TELE Greenland A/S, Udenrigsdirektoratet og Økonomidirektoratet.

10. Høringssvar:

**Bemærkninger til forordningsforslagets enkelte bestemmelser
indeholdende de enkelte paragraffer i Forslag til Landstingsforordning nr. xx af xx xx
2006 om telekommunikation og teletjenester**

Kapitel 1: Eneretsbestemmelser

§ 1. Grønlands Hjemmestyre har eneret til udbud af telekommunikation, anlæg og driften heraf i, til og fra Grønland, herunder udbud af følgende:

- 1) Telefonitjenester.
- 2) Mobilkommunikationstjenester.
- 3) Telenettjenester.
- 4) Internettjenester.
- 5) Telekommunikationsinfrastruktur, der muliggør elektronisk kommunikation mellem nettermineringspunkter i eller mellem byer og bygder og til udlandet.

Stk. 2. Kompetencen efter stk. 1 omfatter ikke

- 1) radiokommunikation og allokering af radiofrekvenser, og
- 2) maritime nød- og sikkerhedstjenester.

Stk. 3. Fra Grønlands Hjemmestyres eneret undtages anlæg, som

- 1) af rigsmyndigheder eller af en kommune udelukkende anvendes i den indre tjeneste til særlige telekommunikationsbehov, der ikke kan opfyldes af den almene, offentligt tilgængelige teleinfrastruktur, eller
- 2) udelukkende anvendes indenfor en ejendoms grænser eller mellem flere ejendomme, som tilhører samme ejer, forudsat at det er inden for samme by eller bygd.

De opregnede tjenester er ikke sideordnede. Internettjenesten i form af en bredbåndstilslutning er en bæretjeneste, der vil kunne formidle både ip-telefoni (der er nævnt som en telefonitjeneste i bemærkningerne) og hovedparten af de services der pt. sælges som telenettjenester. Et trådløst Internet vil kunne formidle en mobilkommunikationstjeneste. Den skelnen mellem tjenester og tillægstjenester der er i bemærkningerne til § 6 stk.1 er således ikke komplet.

Konsekvensen af dette er, at en liberalisering af internettjenesten inden for et geografisk område vil indebære en total liberalisering af teletjenester i dette område. Mobilkommunikationstjenesten vil dog være afhængig af en samtidig liberalisering af det trådløse net.

I Internettet ligger tjenesterne ikke i nettet men udenfor, det vil sige i terminaludstyret. Dette kan eksempelvis være en "WEB browser" på en PC, en IP-Telefon eller en WEB Server. En Internet operatør stiller derfor i første omgang et bærenet til rådighed for sine kunder, disse kan så få leveret tjenester fra operatøren, men også fra andre serviceudbydere indenlands eller udenlands.

Ad. Stk 1, pkt. 5): I og med at nettermineringspunkter senere er defineret som værende grænsefladen mellem slutbrugere og telekommunikationsinfrastrukturen, så betyder bestemmelsen, at teleanlæg, der forbinder eksempelvis udbydere for liberaliserede tjenester, ikke betragtes som værende omfattet af hjemmestyrets eneret og dermed ikke er reguleret gennem lovgivningen - hvad enten der er tale om anlæg etableret internt i Grønland eller mellem Grønland og udlandet. Det er efter TELE's vurdering et betydeligt hul i lovgivningen, som kan give uoverskuelige konsekvenser.

Til § 1

Til stk. 1

Bestemmelsen beskriver udgangspunktet for Grønlands Hjemmestyres eneret til telekommunikation i og ”til og fra” Grønland. Loven omfatter alle indenlandske telekommunikationstjenester samt de anlæg i Grønland, der tilvejebringer telekommunikation til Danmark og udlandet

Som udgangspunkt har Grønlands Hjemmestyre eneret til al formidling, herunder anlæg og drift af telekommunikation i og ”til og fra” Grønland.

Overtrædelse af bestemmelsen kan sanktioneres med bøde, jf. § 39.

Nr. 1

Ved ”telefonitjenester” forstås PSTN (Public Switched Telephone Network), ISDN (Integrated Services Digital Network) og IP telefoni (telefoni under anvendelse af Internet Protocol).

Et krav er, at offentligheden på kommercielt grundlag har adgang til direkte transport af tale i realtid gennem det offentlige koblede net. Nettet kan også være af sådan karakter, at en bruger kan anvende udstyr, der er koblet til et nettermineringspunkt på et fast sted til at kommunikere ved hjælp af tale og/eller billeder med en anden bruger af udstyr, der er koblet til et andet nettermineringspunkt. Begrebet omfatter traditionelle kredsløbskoblede telefonitjenester såvel som pakkekoblede IP-telefonitjenester.

Bemærkningen er svær at forstå. Andres behov for at kunne IP-telefonere dækkes af Nr. 4 internettjenester.

Der er mht. definitionen af ”telefonitjenester” ikke overensstemmelse med ITU’s anbefalinger herom.

Nr. 2

Ved ”mobilkommunikationstjenester” forstås NMT(Nordic Mobile Telephone), GSM (Groupe Spéciale Mobile) og GPRS tjenester (General Packet Radio Service), herunder fremtidige opgraderinger af disse standarder. Begrebet omfatter ligeledes teknologier, der nu eller i fremtiden vil gøre det muligt for to eller flere brugere at kommunikere indbyrdes via telekommunikationsinfrastrukturen ved hjælp af mobile terminaler.

NMT er en mobiltelefonitjeneste medens GSM er en mobilkommunikationstjeneste. Endvidere er GPRS ikke er en selvstændig tjeneste, men en del af tjenesteudbuddet under GSM-tjenesten.

NMT forudses udfaset enten ved beslutning eller teknologiske årsager, idet nye håndsæt og reservedele til nettet ikke længere kan skaffes.

Nr. 3

Ved ”telenettjenester” forstås de tjenester, som kan benyttes til datatransmission eller som giver adgang til Internettet i form af udleje af faste kredsløb, XDSL (Digital Subscriber Line) og MPLS (Multi-Protocol Label Switching), samt fremtidige adgangstjenester.

XDSL og MPLS er teknologier der bruges til at producere tjenester, men er ikke tjenester i sig selv, så beskrivelsen give ikke mening. Med den valgte formulering lægges teknologibindinger på TELE's måde at producere en enkelt tjeneste.

Nr. 4

Ved "Internettjenester" forstås adgangsmuligheder til Internettet. Internettet betragtes ofte som et særligt net eller en særlig tjeneste i modsætning til de traditionelle teletjenester. Internettet er imidlertid først og fremmest en særlig protokol for afvikling og afregning af både de traditionelle former for teletjenester og forskellige nye former for elektroniske tjenester over telekommunikationsinfrastrukturen. Internettet og en Internetudbyder kan levere transport af almindelig taletelefoni, videotelefoni, forskellige former for datakommunikation, lyd- og billeder mv.

Der er her konflikt mellem punkt 4 og punkt 1. Begge steder tales om taletelefoni, hvilket betyder at man med en liberalisering af Internet også automatisk har liberaliseret fastnettelefoni og i princippet også mobiltelefoni.

Der findes ingen decideret afregningsmekanismer i IP protokollen.

Generelt bemærkes: En "Internettjeneste" er en tjeneste, der udbydes via det såkaldte Internet, dvs. et til formålet etableret pakkekoblet datanet, der er opbygget på grundlag af den såkaldte IP-protokol. En internettjeneste kan der for ikke forstås som "adgangsmuligheder til Internettet".

Nr. 5

Ved "telekommunikationsinfrastruktur, der muliggør elektronisk kommunikation mellem nettermineringspunkter i eller mellem byer og bygder og til udlandet", forstås alt teknisk udstyr (radiokæder, satellitsystemer, kabler og datasystemer), der transparent transmitterer elektroniske signaler (bits og bytes) mellem nettermineringspunkter (NTP punkter) i byer og bygder og til udlandet.

Se bemærkning til §1. Med denne definition af nettermineringspunkt muliggøres elektronisk kommunikation mellem udbydere såvel indenfor som mellem byer og bygder samt til og fra udlandet. Dermed er definitionen af Hjemmestyrets eneret åben for fortolkning.

Heri ligger også implicit, at Grønlands Hjemmestyre har eneret til spredning af KNR's billed- og lydprogrammer.

Til stk. 2

Radiokommunikation og allokering af radiofrekvenser samt maritime nød- og sikkerhedstjenester varetages fortsat af den danske stat.

Kystradiotjenesterne ved de grønlandske kystradiostationer omfatter dels maritime nød- og sikkerhedskommunikationstjenester, dels kommercielle kystradiotjenester for formidling af almindelig kommunikation af forretningsmæssig og social karakter mellem skibe og teleabonnenter i land. Ved de grønlandske kystradiostationer er driften af de to tjenestegrene integreret, dvs. varetages under anvendelse af samme ekspeditions personale og til dels samme tekniske anlæg.

Udtrykket "maritime nød- og sikkerhedskommunikationstjenester" er ikke dækkende for de opgaver TELE som koncessionshaver på området udfører, idet disse er begrænset til radiokommunikationsdelen. I stedet skal anvendes udtrykket "de radiobaserede maritime nød- og sikkerhedstjenester".

Til stk. 3

En række områder er undtaget Grønlands Hjemmestyres eneret. Undtaget er således anlæg, der alene anvendes indenfor én ejendoms grænser eller mellem flere ejendomme, som tilhører samme ejer. Én ejendom skal i den henseende forstås som husstand, således vil en bygning med flere husstande, ifølge denne forordning, udgøres af flere selvstændige ejendomme, hvor imellem Grønlands Hjemmestyre har eneret til at etablere telekommunikation.

Nr. 1

Etablering af indre anlæg kan kun ske til dækning af særlige behov, som den offentligt tilgængelige teleinfrastruktur ikke kan opfylde. Dette er begrundet i et ønske om at sikre tilstrækkelig volumen og trafikmængde i den offentligt tilgængelige telekommunikationsinfrastruktur.

Nr. 2

Undtaget fra eneretten er endvidere etablering af anlæg, som inden for samme by eller bygd, anvendes inden for en ejendoms grænser eller mellem flere ejendomme med samme ejer, som f.eks. koncerner og virksomheder eller institutioner med flere afdelinger eller spredte arbejdsfaciliteter.

§ 2. Landsstyret kan træffe beslutning om liberalisering af de i § 1, stk. 1, nr. 1-4, nævnte tjenester.

Stk. 2. Landsstyret kan træffe beslutning om liberalisering af den i § 1, stk. 1, nr. 5, nævnte telekommunikationsinfrastruktur, såfremt teknologien er baseret på trådløs transmission, og alene er beregnet til brug indenfor den enkelte by eller bygd. Såfremt beslutning om liberalisering træffes kan Telestyrelsen i særlige tilfælde bevilge dispensation til brug af kabelbaseret teknologi.

Det må anses særdeles problematisk, at der automatisk åbnes for en ren administrativ adgang til vilkårligt at kunne liberalisere kabelnettet i byer og bygder, dersom Landsstyret måtte beslutte at liberalisere trådløs kommunikation indenfor en by eller bygd. Ordene "i særlige tilfælde" i lovteksten og "særlige forhold taler for det" i lovbemærkningerne må anses for alt for et løst grundlag til, at Telestyrelsen skal kunne træffe afgørelser på området endsige modsætte sig anmodninger om liberalisering. Der må som minimum beskrives hvilke forhold, der vil kunne begrunde, at Telestyrelsen rent administrativt kan gennemføre liberaliseringer af kabelnettet i byer og bygder.

Stk. 3. Landsstyret fastsætter de nærmere regler og vilkår for tjenester, som liberaliseres i medfør af stk. 1 og 2.

Til § 2

Til stk. 1

Bestemmelsen giver Landsstyret bemyndigelse til at liberalisere dele af Grønlands Hjemmestyres eneretsområde. Der gives alene bemyndigelse til, at Landsstyret kan

liberalisere tjenesterne i § 1, stk. 1, nr. 1-4, hvorimod en liberalisering af infrastrukturen, dvs. radiokæde, satellitforbindelse, kabler og datasystemer, ikke kan ske uden en lovændring, som behandles af Landstinget, jf. dog § 1, stk. 2.

Ved en eventuel liberalisering, jf. § 2, stk. 1 og 2, skal Landsstyret i sin vurdering tage hensyn til, at en liberalisering af teletjenesteområdet enten sker, hvor den teknologiske udvikling giver mulighed herfor under forudsætning af, at der samtidig på markedsmæssige vilkår kan opnås en konkurrencesituation, der vil tilgodese en bedre, hurtigere og billigere udvikling af den pågældende teletjeneste eller, at der ved en liberalisering kan opnås et bredere udbud af tjenester, samt at der skabes valgfrihed for borgerne ved at kunne vælge mellem flereudbydere. Ved vurderingen skal der lægges vægt på, at det samlet bliver en gevinst for samfundet.

Er der tale om beslutninger af større økonomisk betydning for samfundet, som f.eks. yderligere liberalisering udover den kortsigtede strategi, vil disse forinden skulle forelægges Landstingets Finansudvalg.

Til stk. 2

Bestemmelsen giver Landsstyret bemyndigelse til at liberalisere trådløse net til brug inden for en by eller bygd. Det vil ikke være muligt at liberalisere adgangen til at anvende trådløse net mellem byer og bygder. Her skal den eksisterende koncessionerede infrastruktur anvendes.

Der gælder to krav for, at en udbyder kan etablere sin egen trådløse infrastruktur. Der skal for det første være tale om en trådløs standard, som f.eks. FWA (Fixed Wireless Access), WiFi (Wireless Fidelity), WiMax (Worldwide Interoperability for Microwave Access) mv. Der må ikke etableres fiber eller anden kabelføring, med mindre særlige forhold taler for det og Telestyrelsen bevilger dispensation. For det andet må den trådløse infrastruktur kun etableres internt i en by eller bygd. Baggrunden herfor er hensynet til at sikre den bedst mulige udnyttelse af den investering, som samfundet allerede har foretaget i telekommunikationsinfrastrukturen.

I stedet for at nævne specifikke teknologier, ville det være mere præcist at benytte "trådløse punkt til multipunkt teknologier".

Landsstyret kan bestemme, at udbydere kan anvende deres eget trådløse net til kunderne. Adgangen til at levere den trådløse trafik til den koncessionerede infrastruktur eller til andre udbyderes trådløse net, hviler på indgåelse af frivillige aftaler mellem parterne. Kan parterne ikke blive enige, kan Landsstyret fastsætte priserne og vilkår for interconnection (samtrafikken), dvs. den indbyrdes forbindelse mellem udbydere, jf. stk. 3.

Til stk. 3

Bestemmelsen indebærer, at Landsstyret fastsætter de nærmere regler og vilkår i liberaliseringssituationen. Her kan f.eks. fastsættes regler om følgende:

- regler om Landsstyrets fastsættelse af særlige samtrafikpriser for anvendelse af udbyderes telekommunikationsinfrastruktur,
- indførelse af en rapporteringspligt, hvor koncessionshaver indberetter til Telestyrelsen, hvilke udbydere, der er indgået samtrafikaftale med og kopi af de tilhørende samtrafikaftaler,
- regler om offentliggørelse af samtrafikaftaler, samt

- regler, som sikrer en styring eller regulering af adgangen til de fælles og begrænsede nummerressourcer.

Opremsningen er ikke udtømmende.

§ 3. Landsstyret kan træffe beslutning om liberalisering af apparater og materiel, der anvendes i forbindelse med telekommunikationsinfrastrukturen, samt anlæg, der anvendes i særligt øjemed.

Stk. 2. Landsstyret kan for apparater og materiel, der tilsluttes eller anvendes i forbindelse med telekommunikationsinfrastrukturen, fastsætte regler og vilkår om:

- 1) indretning, udførelse, anbringelse, drift og benyttelse,
- 2) godkendelse, herunder typegodkendelse af udstyr og apparater, samt
- 3) kontrol af og tilsyn med udstyr og installationer.

Til § 3

Til stk. 1

Bestemmelsen er en videreførelse af gældende regulering på området. Bestemmelsen giver i stk. 1 hjemmel til, at Landsstyret kan liberalisere adgangen for tilslutning af apparater og udstyr til den offentlige telekommunikationsinfrastruktur.

Derudover giver bestemmelsen adgang til, at anlæg der etableres i særligt øjemed, f.eks. alarmtjenester, kan drives uden tilslutning til det offentlige telekommunikationsnet, og derfor undtages fra Grønlands Hjemmestyres eneret.

Til stk. 2

Hovedreglen er, at alle former for radio- og teleterminaludstyr, der indgår i frekvensanvendelsen i Grønland, skal være godkendt i Danmark, jf. § 7, stk. 1, i anordning nr. 38 af 23. januar 2004 om ikrafttræden for Grønland af lov om radiofrekvenser.

En undtagelse er, at ministeren for videnskab, teknologi og udvikling i henhold til administrative forskrifter udstedt i medfør af anordningens § 7, stk. 2, har delegeret kompetencen til at fastsætte regler for hvilket udstyr, der lovligt kan indgå i frekvensanvendelsen i Grønland udover det udstyr, der er godkendt i Danmark, til Grønlands Hjemmestyre.

I stk. 2 nævnes "typegodkendelse af udstyr og apparater". Begrebet typegodkendelse faldt bort med indførelse af Kgl. Anordning nr. 38 af 23. januar 2004. Dette blev anført i TELE Greenlands bemærkninger til det første lovudkast, men det har ikke foranlediget ændring af teksten. Det kan kun tolkes som, at Grønlands Hjemmestyre i medfør af den fra ITST uddelegerede kompetence til at fastsætte regler overvejer genindførelse af typegodkendelser. Dette vurderer TELE vil medføre behov for oprettelse af en betænkelig tung administration og teknisk ekspertise og kontrolvirksomhed. I dag er reguleringen i Danmark oftest reduceret til CE mærket og ingen kontrol udover fabrikantens ord for, at CE reglerne er overholdt.

Ministeren for videnskab, teknologi og videnskab har endvidere delegeret kompetencen til at fastsætte regler for tilladelse til anvendelse af radiofrekvenser, herunder indretning, udførelse, anbringelse, drift og benyttelse af apparater og materiel, der anvendes i forbindelse med

telekommunikationsinfrastrukturen samt kontrol af og tilsyn med dette udstyr, til Grønlands Hjemmestyre, jf. administrative forskrifter udstedt i medfør af anordningens § 8.

Kapitel 2: Definitioner

§ 4. Ved teletjenester forstås i denne forordning de i § 1, stk. 1, nr. 1– 4, nævnte tjenester.

Stk. 2. Ved et nettermineringspunkt forstås i denne forordning den fysiske eller logiske grænseflade i telekommunikationsinfrastrukturen, der udgør en slutbrugers tilslutning til denne

Stk. 3. Landsstyret fastsætter nærmere regler om, hvad der forstås ved de i stk. 2 nævnte grænseflader.

Til § 4

Til stk. 1

Stk. 1 afgrænser, hvad der forstås ved teletjenester. Der er tale om en bred afgrænsning, der indebærer, at teletjenester omfatter enhver form for transport af elektronisk kommunikation i form af lyd, billeder, tekst eller kombinationer heraf, ved hjælp af radio- eller telekommunikationsteknik.

Den brede afgrænsning er nødvendiggjort af konvergensudviklingen, der indebærer at den traditionelle afgrænsning af, hvad der forstås ved teletjenester, i form af en definition, der som sit kerneområde har tidstro overføring af taletelefoni, via mobilnet eller fastnet, og datakommunikation, ligeledes via mobilnet eller fastnet, ikke længere er anvendelig.

Definitionen er udformet således, at den også omfatter transport, også benævnt overføring af lyd- og billeder og kombinationer heraf, dvs. enhver form for data- eller bit-transport, herunder dels transport af informations- eller indholdstjenester, dels transport af radio- eller tv-programvirksomhed mellem nettermineringspunkter.

Definitionen omfatter i den forbindelse både teletjenester, der indebærer transport af det samme indhold samtidig til en ikke på forhånd afgrænset kreds af mange forskellige brugere, dvs. punkt-til-multipunkt tjenester, og teletjenester, hvor der er tale om en særskilt kommunikation, og dermed transport, mellem to eller flere slutbrugere, dvs. punkt-til-punkt kommunikation, f.eks. i form af transport af en specifik telefonsamtale, en e-mail eller lignende mellem to eller flere parter. Det er ligeledes uden betydning, om der er tale om envejskommunikation, f.eks. transport af radio eller tv til slutbrugere eller tovejskommunikation, f.eks. en e-mail-korrespondance.

Selve informations- eller indholdstjenesten er derimod ikke omfattet af definitionen af en teletjeneste. Det samme gælder selve radio- eller tv-programvirksomheden eller den tjeneste, der består i at ”pakke” en række radio- og tv-programmer sammen med henblik på videresalg, samt evt. udbud af en elektronisk programguide eller lignende indramning af programmerne. Levering af en e-postadresse eller etablering af f.eks. et webhotel anses ikke i sig selv for en teletjeneste. Det afgørende er, om der tillige udbydes formidling af teletrafik eller transportydelser.

Definitionen skelner ikke imellem teletjenester, der tilvejebringes og leveres via mobile net, dvs. teleinfrastruktur, hvor slutbrugeren kan bevæge sig rundt med sin teleterminal til fods, i en bil eller lignende, mens tjenesten bruges, og teletjenester, der tilvejebringes via et fast nettermineringspunkt.

Teletjenester vil i en række tilfælde være konkrete slutbrugerprodukter, som f.eks. den lange række af forskellige produkter, som teleselskaber i dag markedsfører, men kan også være produkter, der udbydes til andre udbydere af telekommunikationsinfrastruktur eller teletjenester.

Til stk. 2

Stk. 2 introducerer endnu et væsentligt, tværgående begreb, nemlig et nettermineringspunkt. Herved forstås i relation til bestemmelserne i nærværende forordningsforslag den fysiske eller logiske grænseflade i nettet, der udgør en slutbringers tilslutning til dette.

Traditionelt har nettermineringspunktet været forstået som et fast monteret telefonstik, som sammen med et telefonapparat og et 6-cifret abonnentnummer på en gang sikrede en slutbruger adgang til telekommunikationsinfrastrukturen og identificerede, hvor i nettet trafik til denne slutbruger skulle afleveres.

Sådanne nettermineringspunkter i den faste telekommunikationsinfrastruktur kan imidlertid i dag også omfatte andre former for stik end et traditionelt telefonstik, herunder stik, der giver adgang til tilslutning af forskellige former for datakommunikationsmodems eller lignende.

Med den ovenfor nævnte brede definition af teletjenester kan et nettermineringspunkt desuden omfatte stik til modtagning af forskellige former for punkt-til-multipunkt tjenester, herunder radio- og tv-programvirksomhed. Der kan således være behov for at tilslutte digitale dekodere, radio- og tv-apparater og lignende.

Samtidig vil nettermineringspunktet, forstået som grænsefladen mellem slutbruger og nettet, i dag ikke nødvendigvis omfatte et traditionelt 6-cifret abonnentnummer, der tjener til at identificere, hvor i nettet trafik til denne slutbruger skal afleveres. Der kan i stedet være tale om en eller anden form for netadresse i form af eksempelvis et domænenavn, en web- eller en e-postadresse, og teletrafik mellem to nettermineringspunkter kan derfor også være kommunikation f.eks. fra en slutbringers pc til en hjemmeside et givet sted i nettet, hvor hjemmesiden udgør en anden slutbringers "adresse" på nettet.

Endelig kan et nettermineringspunkt være en del af et net etableret med sigte på tilvejebringelse af mobiltjenester, og dermed ikke et fysisk fast placeret punkt, men derimod en del af det mobile udstyr, som slutbruger rårer over, f.eks. i form af et SIM-kort, der indgår i en mobilterminal.

Til stk. 3

Landsstyret er i stk. 3 tillagt kompetence til at udstede nærmere regler om, hvad der forstås ved stk. 2. Der kan være tale om en række forskellige teknologi-specifikke definitioner heraf, jf. forskellene på analoge mobilterminaler, digitale mobilterminaler til GSM900 og GSM1800, der er baseret på SIM-kort-teknologi, TETRA (Terrestrial Trunked Radio Access) og UMTS-terminaler (Universal Mobile Telecommunications System) og andre teknologier, som endnu ikke er udviklet.

§ 5. Ved slutbrugere forstås i denne forordning brugere af teletjenester, som ikke på kommercielt grundlag stiller de pågældende teletjenester til rådighed for andre.

Til § 5

Telereguleringen skelner i en række sammenhænge mellem henholdsvis slutbrugere og udbydere af telekommunikationsinfrastruktur/udbydere af teletjenester.

Slutbrugere er brugere af telekommunikationsinfrastruktur/teletjenester, som ikke samtidig selv videresælger teleydelser. Afgrænsningen er navnlig relevant i forbindelse med afgrænsningen af, hvem de forbrugerrettede dele af telereguleringen tilsigter at beskytte.

Slutbrugere defineres i modsætning til udbydere af telekommunikationsinfrastruktur/udbydere af teletjenester. Slutbrugere kan omfatte såvel erhvervsdrivende som ikke-erhvervsdrivende brugere af telekommunikationsinfrastruktur/teletjenester, herunder storkunder og lignende, som i et vist omfang vælger at etablere deres egen teleinfrastruktur og sammenkoble denne med den offentlige telekommunikationsinfrastruktur med henblik på udveksling af trafik.

Også udbydere af informations- og indholdstjenester anses for slutbrugere. Det samme gælder f.eks. radio- og tv-virksomheder og andre virksomheder med særlige kommunikationsbehov.

Kapitel 3: Koncessionsbestemmelser

Meddelelse af koncession

§ 6. Landsstyret kan meddele koncession på anlæg, drift og udbud af telekommunikation, jf. §§ 1 og 2.

I og med andet ikke anføres, og i og med der ikke i lovforslaget er nævnt noget om ophævelse eller ændring af § 2, stk. 1 i Landstingsforordning nr. 11 af 28. oktober 1993 om omdannelse af TELE Attaveqaatit til aktieselskab, så er det underforstået, at den omtalte koncession vil skulle udstedes til TELE Greenland A/S. Det synes som om beslutningen - siden første forslag i 2005 - om at udvide rammelovgivningen til også at kunne opsplitte landet i flere koncessionsområder ikke er konsekvensrettet i nærværende forslag.

Stk. 2. Koncessionshaver skal tåle, at der sker indskrænkninger i koncessionen i form af liberalisering eller indførelse af særrettigheder på de af stk. 1 omfattede områder.

Det er ikke klart, hvad der menes med "særrettigheder".

Stk. 3. Landsstyret fastsætter nærmere regler for koncessionen.

Til § 6

Til stk. 1

Landsstyret bemyndiges i henhold til denne bestemmelse til at meddele koncession på anlæg og drift af telekommunikationsanlæg og terminaler samt udbud af teletjenester. Den meddelte koncession kan begrænses til kun at omfatte et afgrænset geografisk område, hvorfor der kan meddeles koncession til forskellige udbydere på forskellige geografiske delmarkeder.

Med denne bestemmelse åbnes der op for flere udbydere af samme tjeneste i forskellige regioner. Dette vil alt andet lige betyde, at stordrift forsvinder og servicen kan blive svær at definere entydigt, således at man f.eks. i Nanortalik får det samme som i Upernavik. Forholdet er nærmere kommenteret ovenfor p. 17.

Dette omfatter også de maritime tjenester, jf. dog § 1, stk. 2, samt radiofoni- og telegramtjenesterne. Koncessionen omfatter derimod ikke de såkaldte tillægstjenester, da disse ikke er omfattet af Grønlands Hjemmestyres eneret.

Her bemyndiges Landsstyret til at liberalisere bl.a. udbudet af de kommercielle, maritime tjenester herunder til et begrænset geografisk område. Det kan virke urimeligt TELE Greenlands store investeringer taget i betragtning samt det forhold, at de udføres integreret med NIS tjenesterne (Nød, II og Sikkerhed). Disse tjenester bør ikke kunne liberaliseres, da det bl.a. ville medføre, at hele aftalegrundlaget med TDC dermed ville falde til jorden. Tjenesterne burde henføres til forsyningspligten, således at TELE som koncessionshaver kan få sit underskud dækket.

Tillægstjenester er elektroniske tjenester eller databehandling baseret på telekommunikation, enten delvis netintegrerede (VANS = Value Added Network Services) eller helt udenfor nettene (VAS = Value Added Services).

I dette forslag arbejdes der kun med VAS til Internet – en stor del af VAS vil også være på mobilnettet. Gælder der så samme regler? Skal TELE interconnecte til disse tjenester for mobil?

Som tillægstjenester regnes bl.a.: Virusscanner, Spamfilter, firewall, hosting af e-mail, lagring af data og udbud af en telefon-svartjeneste.

En tillægstjeneste kan karakteriseres ved, at en teletjeneste (bæretjeneste) benyttes som ”underlag” til at bringe tjenesten fra udbyderen frem til brugeren. Typisk er det bæretjenesterne i data- eller telefonnettet, der benyttes som ”underlag”.

Benyttes den offentlige telekommunikationsinfrastruktur som bæretjeneste for en tillægstjeneste stilles bæretjenesten til rådighed af den virksomhed, der udbyder den offentlige telekommunikationsinfrastruktur. Benyttes faste kredsløb som bæretjeneste for en tillægstjeneste, stilles bæretjenesten til rådighed af den virksomhed, der udbyder de faste kredsløb. Benyttes et trådløst netværk eller en trådløs forbindelse som bæretjeneste for en tillægstjeneste, stilles bæretjenesten til rådighed af den virksomhed, der udbyder det trådløse netværk eller den trådløse forbindelse.

Tillægstjenester kan således udbydes uden, at udbyderne af tillægstjenesten foretager egentlig trafikformidling. Formidling af telekommunikation regnes aldrig som en tillægstjeneste, hvad enten formidlingen foregår via eget, lejet netværk eller trådløst. Heri ligger også, at 3. parts trafik, hvor en tredje part formidler trafik mellem to eller flere juridiske personer, ikke anses som en tillægstjeneste.

Udbydes en tillægstjeneste via offentlig telekommunikationsinfrastruktur og går trafikken udelukkende mellem tjenesteudbyderen og den enkelte kunde, er det udbyderen af den offentlige telekommunikationsinfrastruktur, der foretager trafikformidling.

Til stk. 2

Landsstyret kan beslutte, at liberalisere de i § 2, stk. 1 og 2, nævnte tjenester samt de i § 3, stk. 1, nævnte apparater og udstyr. Dette vil i så fald gribe ind i koncessionshaverens nuværende rettigheder. Koncessionshaver skal tåle, at der sker denne liberalisering og derved en indskrænkning i de tildelte enerettigheder.

Til stk. 3

Landsstyret fastsætter de nærmere regler og vilkår for koncessionen i administrative forskrifter. Reglerne vil bl.a. kunne indeholde følgende:

Landsstyrets krav til hvilke anlæg, der skal udrulles til hvilke steder i landet, hvornår anlæggene skal opgraderes eller udbygges samt hvem, der fører tilsyn med anlæggene. Der vil her skulle lægges vægt på, at der ud fra et samfundsmæssigt synspunkt skal sikres en tidssvarende og billig telekommunikation ud fra de specielle forudsætninger, som landets demografiske og geografiske udstrækning stiller.

Det er ikke formålstjenligt, at Landstyret skal gå ind i valget af teknologiske løsninger m.v. Der ville hermed blive skabt unødigt usikkerhed om grænserne for selskabets kompetence og ansvar. Landsstyret bør holde sig til at stille krav til, hvilke tjenester der skal tilbydes og evt. visse egenskaber ved disse (sikkerhed, kvalitet, kapacitet).

Landsstyrets godkendelse af takstfastsættelsen og principperne herfor, samt abonnementsvilkårene for koncessionshaverens tjenester på eneretsområdet. Der vil her skulle lægges vægt på, at der også ud fra et samfundsmæssigt synspunkt sikres en sammenhæng mellem teletaksterne og omkostningerne ved at tilvejebringe teletjenesterne. En større fleksibilitet og markedstilpasning af taksterne, samt bedre flerårig planlægningsmulighed for koncessionshaveren, vil evt. søges opnået. Dette kan ske ved at ændre godkendelsesmodellen fra godkendelse af de enkelte takster og -principper til en godkendelse af en generel takstudvikling efter en "kurv" af takster, dvs. en kombination af takster for forskellige ydelser, vægtet efter det typiske forbrug, sat i relation til forbrugerprisindekset eventuelt suppleret med et loft over stigningstaksten i den enkelte takst. Der er gode erfaringer med denne model fra andre lande.

Hvis det skønnes relevant kan Landsstyret fastsætte nærmere bestemmelser om generelle principper for omfang, priser og vilkår for samtrafik.

Koncessionshaverens pligt til at medvirke ved udarbejdelse af regler og vilkår for telemateriel samt tilsyn og kontrol. Der er her tale om, at koncessionshaveren forpligtes til at medvirke ved udarbejdelse af regler og vilkår for apparater og materiel, der tilsluttes det offentlige telekommunikationsinfrastruktur, samt at koncessionshaveren kan pålægges at føre tilsyn og kontrol med udstyr og installationer.

Forpligtelse til at udføre særlige opgaver uden særlig fortjeneste eller med direkte underskud. Der er tænkt på en række særlige opgaver, som koncessionshaveren løser for det grønlandske samfund. Udbygningen af telekommunikation til og i de grønlandske bygder kan ikke forrente sig isoleret set med den pågældende infrastruktur. Derfor er der her givet mulighed for at pålægge koncessionshaveren evt. at tilvejebringe telekommunikation til bygder uden særlig fortjeneste eller med underskud.

Der åbnes flere steder i Forslaget mulighed for, at en koncessionshaver skal kunne udføre opgaver uden særlig fortjeneste eller med direkte underskud. Når det samtidigt slås fast, at krydssubsidiering skal elimineres mellem tjenester og inden for den enkelte tjeneste - når den er liberaliseret - står en koncessionshaver tilbage med et ufinansieret underskud. Det vil være i strid med aktieselskabsloven, med mindre det eksplicit fremgår, hvorledes koncessionshaver så skal finansiere underskuddet.

Det forudsættes tilsyneladende i bemærkningen, at det kun er telekommunikation til/fra bygder, der frembringer underskud. Jf. hidtidige analyser af forsyningspligtunderskuddet opstår det i stort set alle led uden for Nuuk.

Den maritime sikkerhedstjenester henhører fortsat under rigsmyndighedernes ansvarsområde, og den danske stat er fortsat den regelfastsættende myndighed for sikkerhedstjenesterne og også den, der betaler for driften og udbygningen af disse. De maritime radiotelefon-, radiotelegrafi- og satellittjenester omfattes derimod af koncessionen, og her vil der også være mulighed for at pålægge koncessionshaver at drive tjenesterne med underskud.

Mht. drift af en tjeneste med underskud: Se bemærkning ovenfor.

Forvaltningsopgaver, som TELE Greenland A/S i dag udfører efter delegation fra Hjemmestyret, på radio- og telekommunikationsområdet.

Det første lovudkast fra 2005 indeholdt samme mulighed. TELE Greenlands bemærkning dengang til det uheldige heri, har ikke foranlediget betydende ændring i lovforslagets tekst.

Dengang og nu virker det ikke hensigtsmæssigt, at en koncessionshaver i en liberaliseringssituation løfter denne opgave. Det indebærer potentialet for beskyldninger om konkurrenceforvridning.

Sikring og opretholdelse uden udgifter for Grønlands Hjemmestyre af samfundsvigtig telekommunikation under særlige forhold. Formålet med denne bestemmelse er at kunne pålægge koncessionshaveren at gennemføre det nødvendige planlægningsarbejde samt at træffe de foranstaltninger, der skal sikre telekommunikationsinfrastrukturens funktionsdygtighed under ekstraordinære forhold, jf. også § 38 samt bemærkningerne hertil.

Vederlagsfri medvirken i internationale og nationale samarbejdsorganisationer. For at sikre Grønland den nødvendige indflydelse og opsamling af knowhow til gavn for telekommunikation i landet, kan koncessionshaveren pålægges at medvirke i internationale og nationale samarbejdsorganisationer.

Overholdelse af vedtagelser truffet i det internationale og nationale samarbejde på telekommunikationsområdet. Koncessionshaver kan således forpligtes til at sikre overholdelse af internationale og nationale aftaler på dette område.

Fastsættelse af regler for mindstekravene til den kvalitet og de funktioner, som koncessionerede tjenester skal opfylde, f.eks. hastigheder, regningsloft, mv.

Tilsyn med koncessionshaverens virksomhed, herunder fastsættelse af principper for regnskabsføring og regnskabsaflæggelse, optagelse af lån, samt udbygning og vedligeholdelse. Alle er forhold, der skal sikre Landsstyret indsigt i, at koncessionshaveren driver virksomheden på en for borgerne og samfundet tilfredsstillende måde.

Eftersom Forslaget lægger op til, at andre end TELE og dermed private selskaber skal kunne varetage udbud af en forsyningspligtigtjeneste er det ikke klart, hvorledes man lovgivningsmæssigt forstiller sig disse krav realiseret over for en privat udbyder.

En bemyndigelse til, at koncessionshaveren kan træffe aftale med andre virksomheder om at udføre teleforretninger i et nærmere bestemt omfang. Det gælder bl.a. de kombinerede TELE-POST-centre, hvor POST Greenlands medarbejdere også varetager ekspeditionerne på teleområdet.

Krav om, at koncessionshaver overtager de forpligtelser, som Grønlands Hjemmestyre har i medfør af landstingslov om foranstaltning mod forstyrrelser af radiomodtagning.

En koncessionshavers varetagelse af nævnte forpligtelser i forstyrrelsessager tillægger denne mulighed for udstedelse af påbud under strafansvar. Giver dette til en konkurrent, er grunden lagt til beskyldninger om konkurrenceforvridning. Set herfra kan Grønlands Hjemmestyres forpligtelser og myndighed alene ligge ved Telestyrelsen.

Opremsningen er ikke udtømmende.

Samtrafik

§ 7. Koncessionshaver har pligt til at imødekomme alle rimelige anmodninger om samtrafik fra tjenesteudbydere. Som samtrafik anses bl.a.:

- 1) udveksling af trafik med koncessionshavers net og tjenester,
- 2) formidling af transittrafik til andre net og tjenester,
- 3) benyttelse af koncessionshavers bærenet på særlige samtrafikvilkår, og

Det skal præciseres, hvad der menes med denne bestemmelse - lovbemærkningerne uddyber det ikke. Helt præcist det skal udtrykkeligt anføres, hvorvidt der menes, at andre skal have adgang til TELE Greenlands kabelnet i byer og bygder – i fagsproget benævnt "rå kobber".

I givet fald må det vel siges, at erfaringerne fra andre lande som eksempelvis Danmark i høj grad viser at det er nødvendigt med en detaljeret lovgivning på området.

- 4) adgang til koncessionshavers bygninger i forbindelse med samtrafik

Stk. 2. Aftaler om samtrafik indgås som kommercielle aftaler mellem parterne. Aftalerne skal være ikke-diskriminerende. Aftalerne offentliggøres.

Stk. 3. Telestyrelsen træffer, efter anmodning fra mindst en af parterne, afgørelse om, hvorvidt en anmodning om samtrafik er rimelig og skal imødekommes af koncessionshaver. Telestyrelsen kan fastsætte priser og vilkår, hvis parterne ikke kan nå en kommerciel aftale, eller hvis de aftalte priser og vilkår ikke anses for rimelige.

Stk. 4. Koncessionshaver kan ikke, uden Telestyrelsens tilladelse, afbryde eller begrænse leverancen af en samtrafikydelse.

Stk. 5. Stk. 4 gælder ikke, hvis der foreligger en alvorlig driftsforstyrrelse eller en beredskabssituation.

Til § 7

Til stk. 1

Ved rimelige anmodninger om indgåelse eller ændring af aftaler om samtrafik forstås anmodninger, som – hvis de blev imødekommet – ikke vil have negative konsekvenser for f.eks. de berørte net eller tjenesters integritet, og som ikke vil kræve udbygninger af net eller lignende, som ikke kan gennemføres uden væsentlige tekniske eller økonomiske problemer for den udbyder, som anmodningen rettes til.

Erfaring fra andre lande viser, at samtrafikbehovet naturligt vil indebære

- a) basal udveksling af trafik, jf. nr. 1 og nr. 2,
  - for Internet, f.eks. i form af et udvekslingspunkt for Grønland, en "IX".
- b) udveksling af særlige tjenestefaciliteter, jf. nr. 1 og nr. 2,
  - for taletelefoni, f.eks. A-nr overførsel.
- c) åben adgang til nummerressourcer og nummeroplysninger, herunder adgang til Internet-relaterede navne og adresser, jf. nr. 1 og nr. 2,
- d) benyttelse af baretjenester, jf. nr. 3, og
  - Dette vil typisk dreje sig om to:

1. En fast forbindelse mellem nettermineringspunkter eller terminerende i særlige samtrafikpunkter på centraler.
  2. Pakkekoblet transport med given kapacitet ("CIR") og kvalitet, efter de på Grønland anvendte protokoller (IP eller ATM), mellem nettermineringspunkter eller terminerende i særlige samtrafikpunkter på centraler. Adgangen for en anden udbyder til denne transport skal også kunne ske ved udnyttelsen af ADSL (fra koncessionshaveren) til en kunde hos den pågældende anden udbyder.
- e) Samhusning, jf. nr. 4.
- dvs. adgang til at placere udstyr og etablere sammenkobling i koncessionshavers tekniske bygninger for at undgå konkurrenceforvridende ekstraomkostninger.

Det forekommer unødvendigt at nævne teknologier såsom CIR, IP, ATM og ADSL.

Samhusningspligt vil kunne medføre store omkostninger til bygninger, strømforsyning m.v. Her skal der være begrænsninger (f.eks. kun når der er plads) og TELE skal sikres betaling for de merudgifter, som samhusning vil indebære.

Listen er ikke udtømmende.

Samtrafikydelse skal, så vidt det er teknisk muligt, leveres på et tidspunkt og i en kvalitet som ønsket og uden tekniske begrænsninger i anvendelsesmulighederne.

I bemærkningerne a) til § 7 stk. 1 foreslås et udvekslingspunkt for Grønland, en IX. Grønlands geografi taget i betragtning vil det næppe være hensigtsmæssigt at føre al internettrafik internt i Grønland frem til ét udvekslingspunkt - der må være et i hver by. Dette efterlader så spørgsmålet om, hvordan skal det net, der forbinder disse IX'er, finansieres.

Hvis der ikke etableres et sådant net vil konsekvensen være, at koncessionshaver, som må forventes at beholde internettjenesten i alle de mindre lukrative byer og bygder, kommer til at bære udgiften for indenlandstrafikken fra en IX i Nuuk og frem til alle disse destinationer.

Det er uigennemtsigtigt, hvad der egentlig menes med, at taksterne for samtrafikydelse bør være omkostningsægte, mens der på den anden side lægges op til, at de ikke må være afhængig af trafikvolumen. Teleanlæggene etableres og udbygges netop ud fra afviklet trafikvolumen, og omkostningerne til anlæggene er proportionale med den volumen, der kan afvikles gennem anlæggene.

Til stk. 2

Grundprincippet er, at samtrafikken skal ske på vilkår, der er ikke-diskriminerende og til omkostningsbaserede priser.

Det foreslås, at taksten for bæretjenesterne ikke skal være afhængig af trafikvolumen, men være baseret på forbindelsens kapacitet, med mindre parterne enes om noget andet. Taksten, der betales af andre udbydere, skal ligeledes anvendes internt hos koncessionshaveren ved dennes særskilte regnskab for konkurrenceudsatte tjenester. Herved opnås dels, at andre udbydere ligestilles med koncessionshaver, hvad angår omkostningsstrukturen for bæretjenesterne, dels gives der mulighed for, at der kan tilbydes tjenester til brugerne med forskellige takststrukturer, herunder også takster, der ikke er afhængige af trafikmængden.

Det giver en væsentlig anden prisstruktur end i dag. Priserne på en "ADSL" bæretjeneste vil være væsentligt højere end en "ADSL Internet" med forbrugsafregning. Se i øvrigt de generelle bemærkninger vedr. afskaffelse af princippet om volumentaksering.

Taksterne for disse samtrafikydelse bør i udgangspunktet være omkostningsægte efter samme beregningsprincipper som nævnt i afsnittet om forsyningspligtunderskud, med tillæg af et rimeligt overskud, der fastsættes som en procentsats af den beregnede omkostning. Procentsatsen fastsættes ved tekstanmærkning på Landstingsfinanslov.

I bemærkningerne til § 7 stk. 1 og 2 synes forskellen på transittrafik og udnyttelse af bæretjenester uklar. Det er vigtigt her at skelne mellem transittrafik på de "gamle" tjenester (PSTN/ISDN/GSM telefoni) og Internet trafik. Hvis man vil forfølge et princip, hvilket TELE stærkt vil fraråde, hvor der betales for kapacitet og ikke volumen på international Internetadgang, så må dette nødvendigvis betragtes som trafik over en bæretjeneste som beskrevet i Punkt d) i bemærkningerne til § 7 stk. 1.

Til stk. 3

Telestyrelsen kan træffe afgørelser i de konkrete tilfælde om, hvad der udgør en rimelig anmodning om samtrafik. Landsstyret kan fastsætte de nærmere principper for omfang, priser og vilkår for samtrafik, jf. § 6, stk. 3.

Til stk. 4

Det er essentielt for andre udbydere, at deres samtrafikydelse ikke risikerer at blive afbrudt eller begrænset i tilfælde af en tvist med koncessionshaver, herunder evt. tvister om overtrædelse af eneretten eller koncessionen, eller tvister om betaling osv. Derfor kan en evt. afbrydelse eller begrænsning af samtrafikydelsen kun ske efter tilladelse fra Telestyrelsen.

Med den her valgte model, vil enhver udbyder, der måtte komme i økonomiske problemer kunne påregne en automatisk kredit af ubestemt varighed og størrelse hos koncessionshaver. I praksis vil dette givet betyde, at koncessionshaver ved betalingsstandsning/konkurs altid vil stå tilbage som kreditor med et uopfyldt påkrav, som der kun er én til at betale, nemlig brugeren af de koncessionerede tjenester.

Koncessionshaver bør gives samme muligheder som enhver anden leverandør til den nødlidende udbyder, nemlig at lukke for leveringen, dersom de aftalte betalinger ikke falder til den aftalte tid, og der bør sikres rimelige betingelser for koncessionshaver, når der er tale om åbenbar misligholdelse af betalingsforholdet, og der må være overensstemmelse med anden lovgivning (aftaleloven). Ligeledes må der kunne gøres udlæg efter gældende regler, når der ikke er tvivl om, at der skal betales.

Til stk. 5

Ved alvorlig driftsforstyrrelse tænkes bl.a. på den risiko, der måske kan være for, at andre udbyderes udstyr eller trafik generer koncessionshavers netværk i en sådan grad, at normal funktionsmåde af netværket ikke kan opretholdes. I disse tilfælde vil det være nødvendigt for koncessionshaver, at kunne gribe ind og afbryde kilden til sådanne forstyrrelser uden at afvente tilladelse fra Telestyrelsen.

"Billing" i et samtrafikregime bliver væsentligt mere kompliceret end i dag, og det er ikke muligt på nuværende tidspunkt at gennemskue alle konsekvenser men:

- TELE skal etablere et system til afregning af mellembys/international trafik på basis af kapacitet.
- TELE skal etablere et IOA system til afregning med de øvrige operatører i landet som kan håndtere de tjenester disse ønsker samtrafik på.
- TELE skal etablere et system til intern afregning for tjenester og for geografiske områder, for at kunne dokumentere at krydssubsidiering ikke finder sted.
- TELE skal, hvis de enkelte tjenester skal leveres til forskellige priser i de geografiske områder, der opereres i, udbygge tariftabellerne til dette. På mobilområdet kan dette blive meget komplekst. (For "prepaid" findes der næppe færdige løsninger).

IP Nettet skal formentligt ombygges for at kunne "route" trafikken korrekt i en verden hvor der er en IX i hver by og flere grønlandske net med adgang til flere udenlandske net.

Infrastrukturen specielt de multiplekser-systemer (eg. ATM , IP) der kører oven på radiokæde- og satellitkredsløbene skal kunne levere og dokumentere en aftalt båndbredde til de selskaber der køber kapacitet hos TELE.

Mht. billing er det TELE's samlede konklusion, at den voksende kompleksitet vil indebære betydelige meromkostninger til drift og udvikling.

Anbringelse af teleinstallationer, telekabler og ledninger m.v.

§ 8. Koncessionshaver kan foretage anbringelse af teleinstallationer, telekabler og ledninger m.v. efter reglerne i landstingsforordning om arealanvendelse og planlægning.

Stk. 2. Koncessionshaver har herunder ret til at anbringe telekabler med tilhørende installationer i og på offentlig og privat ejendom. Der skal ved udførelsen af anlægget i videst muligt omfang tages hensyn til ejers eller brugers ønsker ved placeringen.

Stk. 3. Koncessionshaver kan efter forudgående underretning til bruger eller ejer forlange adgang til fremmed areal, bygninger og boliger med henblik på tilsyn med og udførelse af arbejder i forbindelse med teleanlæg. Underretningen skal indeholde en tidsmargin på ikke over 4 timer, inden for hvilken ejeren eller brugeren kan forvente koncessionshavers ankomst.

Det forekommer ikke meningsfyldt i en rammelovgivning at anføre en detaljeret tidsfrist for ankomst til en husstand. I forbindelse med vanskelige trafikforhold f.eks. i forbindelse med transport til bygder, kan fristen være umulig at overholde.

Stk. 4. Al skade og ulempe, som forvoldes i forbindelse med anbringelse, tilstedeværelse og vedligeholdelse af kabelanlæg og tilsynet hermed på fremmed, offentlig eller privat ejendom, vil være at erstatte efter de i Grønland gældende almindelige erstatningsregler.

Til § 8

Til stk. 1

Bestemmelsen forudsætter, at koncessionshaverens anbringelse af installationer, kabler mv. kun kan ske i overensstemmelse med de til enhver tid gældende regler i landstingsforordning om arealanvendelse og planlægning.

Til stk. 2

Det offentliges interesse i opretholdelse og udbygning af telekommunikation i det grønlandske samfund er tungtvejende. Koncessionshaver har derfor et krav om og en ret til at anbringe telekommunikationsudstyr, kabler og ledninger på samt at få adgang til privat område under forudsætning af, at det sker på en passende hensynsfuld måde. Der skal ved anbringelse af materiel tages videst muligt hensyn til ejeren eller brugerens ønsker.

Til stk. 3

Det forudsættes, at koncessionshaver forudgående underretter ejeren eller brugeren forinden adgang til fremmed areal, bygninger og boliger. Koncessionshaver skal ved underretningen meddele brugeren eller ejeren en tidsmargin på ikke over 4 timer, f.eks. at besøg kan forventes i tidsrummet kl. 08.00 til 12.00. Dette gøres for ikke at give brugeren eller ejeren unødigt ulempe ved koncessionshaverens adgang.

Til stk. 4

Koncessionshaver er erstatningspligtig efter de almindelige erstatningsregler for ulempe og skade, der måtte blive påført ejeren eller brugeren af ejendommen.

§ 9. Hvor en installation eller et kabelanlæg, som tilhører koncessionshaver er anbragt, må der ikke uden koncessionshavers tilladelse foretages noget bygnings- eller jordarbejde eller iværksættes nogen anden foranstaltning, hvorved anlægget kan udsættes for forstyrrelse eller beskadigelse.

Til § 9

Bestemmelsen indebærer, at ingen uden forudgående aftale med koncessionshaveren må påbegynde en aktivitet, der kan forstyrre eller beskadige koncessionshaverens installationer, ledninger mv.

Forstyrrelse eller forsinkelse af drift i anlæg

§ 10. Koncessionshaver er ikke pligtig til at yde erstatning for følgerne af forstyrrelse eller forsinkelse i driften af de anlæg, der omfattes af Grønlands Hjemmestyres eneret.

Til § 10

Bestemmelsen friholder koncessionshaveren for erstatningsansvar for følgerne af forstyrrelse og forsinkelse i driften af de anlæg, der omfattes af hjemmestyrets eneret.

Underretning af Landsstyret

§ 11. Landsstyret kan pålægge formanden og næstformanden i koncessionshavers bestyrelse pligt til at give Landsstyret underretning om forhold vedrørende koncessionshavers virksomhed.

Stk. 2. Formanden og næstformanden i koncessionshavers bestyrelse skal oplyse Landsstyret om forhold, som måtte skønnes at have Landsstyrets interesse.

For så vidt angår opgaver, som det selskab, der har koncessionen, udfører i direkte konkurrence med andre, så bør oplysningspligten for disse områder ikke være mere omfattende end den, der er pålagt sådanne konkurrerende udbydere.

Til § 11

Til stk. 1

Udover de oplysninger, som formanden og næstformanden i koncessionshavers bestyrelse skønner at have Landsstyrets interesse, jf. stk. 2, kan Landsstyret pålægge formand og næstformand en pligt til at oplyse om alt, hvad Landsstyret måtte finde interessant, dvs. også oplysninger, som ikke har den store politiske, økonomiske eller samfundsmæssige betydning.

Jf. bemærkning side 31 er det ikke klart, hvordan disse oplysningskrav skal realiseres over for private udbydere af en forsyningspligtstjeneste.

Til stk. 2

Stk. 2 pålægger formanden og næstformanden i koncessionshaverens bestyrelse en pligt til at oplyse Landsstyret om forhold, der måtte skønnes at have Landsstyrets interesse. Det kan f.eks. være forhold af økonomisk betydning for selskabet, herunder ejeren i form af Grønlands Hjemmestyre eller forhold, som vil have en samfundsmæssig betydning for borgerne generelt eller for specifikke geografiske områder.

Eftersom andre private udbydere med det foreliggende forslag nu også kan blive koncessionshavere, bør disse oplysningskrav tilpasses.

Kapitel 4: Telestyrelsen

Oprettelse af Telestyrelsen samt styrelsens opgaver

§ 12. Landsstyret opretter en Telestyrelse.

Stk. 2. Telestyrelsens opgaver på telekommunikationsområdet er bl.a., at

- 1) rådgive Landsstyret,
- 2) overvåge udviklingen, herunder indsamle statistisk materiale,
- 3) udarbejde udkast til lovforslag og bekendtgørelser,
- 4) sagsbehandle,
- 5) udarbejde forslag til vilkår og priser,
- 6) behandle regningsklager over koncessionshavers, forsyningspligtudbyderens samt tjenesteudbyderes afgørelser,
- 7) behandle sager vedr. vilkår og priser for indgåede samtrafikaftaler, jf. § 7.
- 8) føre tilsyn med koncessionen, forsyningspligten og andre tjenesteudbydere,
- 9) føre tilsyn med overholdelse af forordningen og de i medfør heraf fastsatte regler og vilkår, og
- 10) varetage relationerne til internationale organisationer.

Stk. 3. Telestyrelsen skal endvidere varetage forvaltningen af radiokommunikationsområdet.

Stk. 4. Telestyrelsens afgørelser i medfør af stk. 2, nr. 6, kan ikke indbringes for Landsstyret.

Stk. 5. Landsstyret kan henlægge andre opgaver end de i stk. 2 og 3 nævnte til Telestyrelsen.

Stk. 6. Landsstyret fastsætter nærmere regler for udførelsen af Telestyrelsens opgaver.

Til § 12

Til stk. 1

For at sikre Landsstyret den nødvendige faglige viden om telekommunikation i almindelighed og telekommunikationens store betydning for den kulturelle, demokratiske og økonomiske udvikling af det grønlandske samfund i særdeleshed, skal der i Telestyrelsen opbygges en faglig og strategisk viden om telekommunikation.

Bestemmelsen bemyndiger Landsstyret til at oprette en Telestyrelse, som gennem vidensopsamling kan give en kompetent og sikker rådgivning, eller som et minimum være i stand til at søge den ønskede information hos internationale eksperter.

Det er TELE's vurdering, at det med de omfattende opgaver, som Telestyrelsen skal udføre bliver overordentligt vanskeligt at sikre kontinuitet og viden i så lille en organisation. Heri indgår, at det også vil blive en meget stor udfordring at rekruttere og fastholde medarbejdere med tilstrækkelig høj kompetence og erfaring inden for området.

Til stk. 2

Nr. 1

På grundlag af den faglige og strategiske viden om telekommunikation, skal Telestyrelsen rådgive Landsstyret i alle telekommunikationsforhold.

Telestyrelsen har en forpligtelse til løbende at orientere det til enhver tid ansvarlige landsstyremedlem for telekommunikation om den telepolitiske udvikling i samfundet. Når der erkendes et behov herfor, har styrelsen pligt til at fremsende et projektforslag til godkendelse i

Landsstyret med anmodning om, at der udarbejdes nye love og bekendtgørelser, eller at der tages politiske beslutninger inden for rammerne af gældende lovgivning, dvs. Telestyrelsen skal være proaktiv.

Nr. 2

Som en del af det lovforberedende arbejde har Telestyrelsen en forpligtelse til at indsamle statistisk materiale fra telekommunikationsområdet samt overvåge udviklingen såvel nationalt som internationalt. Målet er at kunne forsyne de politiske beslutningstagere med en faktuel viden som grundlag for udarbejdelse af love og bekendtgørelser og politiske beslutninger således, at alle borgere, virksomheder og offentlige myndigheder får adgang til en effektiv, billig og tidssvarende telekommunikation eller, at der kan opnås et bredere udbud af tjenester, samt at der skabes valgfrihed for borgerne ved at kunne vælge mellem flere udbydere.

Nr. 3

Efter anmodning fra landsstyreområdet gennemfører Telestyrelsen det lovforberedende arbejde med udarbejdelse af en eventuel redegørelse til Landstinget og et beslutningsgrundlag for den ønskede lovgivning til Landsstyret.

Telestyrelsen udarbejder udkast til alle love, bekendtgørelser og koncessioner på telekommunikationsområdet med tilhørende bemærkninger til loven. Styrelsen gennemfører også de nødvendige høringer samt udarbejder forslag til det endelige beslutningsoplæg til Landsstyret.

Herudover udarbejder Telestyrelsen for Landsstyret og landsstyreområdet forslag til besvarelser af spørgsmål fra Landstinget og fra offentligheden.

Nr. 4

Telestyrelsen varetager sagsbehandlingen af alle indkomne henvendelser fra borgere, forsyningspligtudbydere, koncessionshavere og private aktører.

Nr. 5

Koncessionshaver skal udarbejde forslag til vilkår og priser for teletjenester i det koncessionerede område og i forsyningspligtområderne til Telestyrelsen som fastlagt i lovgivningen. Eksempelvis kan der være behov for at revidere vilkår eller regulere taksten for eksisterende teletjenester i det koncessionerede område. Endvidere vil koncessionshaver også skulle udarbejde forslag til vilkår og prisfastsættelse af nye teletjenester, såfremt disse indgår i koncessionen.

Telestyrelsen sagsbehandler alle indkomne ansøgninger og forslag fra koncessionshaver og forsyningspligtudbydere, og udarbejder herefter det endelige forslag til landsstyreområdet til godkendelse af Landsstyret.

I et liberalt marked, vil "time-to-market" være en afgørende konkurrenceparameter. Hvis alle andre end koncessionshaver kan virke uden tilsvarende bindinger, bør der være en tidsfrist for behandlingen af ansøgninger fra koncessionshaver. Erfaringsmæssigt har ansøgninger om nye produkter og takster været op til mange måneder undervejs i det politisk-administrative system. Med nye teleprodukters korte levetid giver det en forringet mulighed for at sikre den nødvendige indtjening, inden produktet er forældet, og konkurrenter får et stort forspring i erobringen af markedsandele, før koncessionshaver kan markedsføre et nyt produkt.

Nr. 6

Telestyrelsen sagsbehandler alle forbrugerklager over koncessionshaverens, forsyningspligtudbyderens samt tjenesteudbyderes afgørelser, herunder regningsklager, sager om saldokontrolordninger, der ikke virker efter hensigten, forbrug foretaget efter at klagers telefon er bortkommet, fortolkning af aftalevilkår, overdragelse af abonnement mv.

Nr. 7

Telestyrelsen behandler evt. klager vedr. vilkår og priser for indgåede samtrafikaftaler mellem koncessionshaver og en tjenesteudbyder om køb af trafikkapacitet i koncessionshavers offentlige telekommunikationsinfrastruktur.

Bestemmelsen indebærer, at frivillige aftaler om samtrafik mellem parterne er hovedreglen. Kan der ikke opnås enighed mellem parterne, fastsætter Telestyrelsen vilkår og priser for samtrafik.

Nr. 8

Telestyrelsen fører tilsyn med koncessionen, forsyningspligten og andre tjenesteudbydere. Alle telekommunikationsanlæg (trafikmaskinen) og teletjenester, hvor eneretten til at etablere disse teleanlæg eller adgangen til at udbyde disse teletjenester ikke er liberaliseret, hører ind under det koncessionerede område.

Telestyrelsen skal med udgangspunkt i lovgivningen føre tilsyn med, at de krav der er stillet til koncessionshaveren opfyldes. Tilsynet kan gennemføres som besøg eller ved anmodning om oplysningspligtige data. Som en helt overordnet sikring af, om koncessionshaveren lever op til de krav, der er opstillet i koncessionen, skal Telestyrelsen med passende mellemrum gennemføre en kvalitetsmåling af telekommunikationsinfrastruktur og teletjenester ud fra en ”bedst praksis” – undersøgelse af udbyderne i Grønland og sammenlignelige lande.

Telestyrelsen fører tilsyn med, at den forsyningspligt, der er pålagt en udbydere, overholdes i henhold til lovgivningen. Tilsynet kan gennemføres som besøg eller ved anmodning om oplysningspligtige data. Der skal i den forbindelse også gennemføres forbrugeranalyser, der kan retfærdiggøre forsyningspligtens omfang, samt indsamles dokumentation for en eventuel reduktion eller udvidelse af forsyningspligten.

Telestyrelsen fører tilsyn med, at tjenesteudbydere opfylder de krav, der er pålagt en udbyder i henhold til forordningen. Tilsynet kan gennemføres som besøg eller ved anmodning om oplysningspligtige data.

Nr. 9

Telestyrelsen fører tilsyn med overholdelse af forordningen og de i medfør heraf fastsatte regler og vilkår. Tilsynet gennemføres ved, at Telestyrelsen afkræver det materiale af udbydere af teletjenester, der skønnes relevant for at gennemføre tilsynet, jf. § 15.

Nr. 10

Telestyrelsen skal på Landsstyrets vegne og i samarbejde med de danske myndigheder varetage relationerne til de internationale organisationer på telekommunikationsområdet.

Dette er en opgave, der hidtil har været pålagt koncessionshaver, men som med dette forslag overgår til Telestyrelsen.

Til stk. 3

Anordning nr. 38 af 23. januar 2004 om ikrafttræden for Grønland af lov om radiofrekvenser gælder for anvendelse af radiofrekvenser samt modtagning af radiosignaler i Grønland.

Grønlands Hjemmestyre har, i henhold til delegation fra ministeren for videnskab, teknologi og udvikling, kompetencen til at administrere og føre tilsyn med overholdelse af anordningen og administrative forskrifter udstedt i medfør heraf (bekendtgørelse nr. 71 af 13. januar 2005 om gebyrer i forbindelse med anvendelse af radiofrekvenser i Grønland, bekendtgørelse for Grønland nr. 72 af 13. januar 2005 om anvendelse af radiofrekvenser ned tilladelse, bekendtgørelse for Grønland nr. 73 af 13. januar 2005 om anvendelse af radiofrekvenser uden tilladelse samt om radioprøver og kaldesignaler m.v. og bekendtgørelse nr. 82 af 13. januar 2005 om fastlæggelse af rammerne for anvendelse og indbyrdes prioritering af de samlede radiofrekvensressourcer i Grønland).

Denne delegation indebærer bl.a., at Grønlands Hjemmestyre:

- udsteder tilladelser til frekvensanvendelse i Grønland, herunder indkrævning af gebyrer herfor,
- udsteder kaldesignaler og identifikationsnumre,
- udsteder certifikater til amatørradio- og amatørradiosatellitjenesten,
- fører tilsyn med overholdelse af anordningen og administrative forskrifter udstedt i medfør heraf, samt
- fastsætter regler om prøve for anvendelse af radiofrekvenser og regler om udstedelse og brug af kaldesignaler.

Radioforvaltningen varetager i dag forvaltningen af radiokommunikationsområdet. Bestemmelsen overfører denne forvaltning til Telestyrelsen. Formålet er at kunne opnå en synergieffekt ved at samle kompetencerne vedrørende radio- og telekommunikation, som er konvergerende områder.

Gebyrbekendtgørelsen er siden ovennævnte er forfattet erstattet med "Bekendtgørelse nr. 1282 af 12. december 2005 om gebyrer i forbindelse med anvendelse af radiofrekvenser i Grønland".

Til stk. 4

Klager over regninger fra koncessionshaver, tjenesteudbydere, eller forsyningspligtudbydere behandles i første omgang af virksomheden selv. Herefter behandles klagen i anden instans af Telestyrelsen. I tredje instans vil en klage over Telestyrelsens afgørelse skulle behandles i Teleklagenævnet. Hensigten med denne bestemmelse er at hindre en uendelig klagemulighed for at spare samfundet ressourcer.

Til stk. 5

Landsstyret bemyndiges til at henlægge andre opgaver end de nævnte til Telestyrelsen. Denne bemyndigelse gives for at kunne anvende kompetencerne bedst muligt. Opgaverne skal indgå naturligt i Telestyrelsens øvrige opgaver uden at skulle tilføre yderligere ressourcer i forbindelse hermed.

Følgende opgaver kunne tænkes henlagt til Telestyrelsen:

Landsstyreområdet for Boliger og Infrastruktur varetager postområdet med følgende opgaver: rådgivning af Landsstyret om regulering af postforhold og lovgivning samt sagsbehandling af konkrete enkeltsager

I henhold til landstingslov nr. 11 af 15. december 1987 om foranstaltning mod forstyrrelser af radiomodtagning kan Landsstyret delegerer kompetencen til at føre tilsyn med overholdelse af forordningen og de administrative forskrifter udstedt i medfør heraf til Grønlands Televæsen (nu TELE Greenland A/S).

TELE Greenland A/S har som koncessionshaver fået delegeret kompetencen til at træffe foranstaltninger mod forstyrrelse af radiomodtagning. Koncessionshaveren (TELE Greenland A/S) er pålagt at udføre opgaven med at sikre, at udstråling eller anden afgivelse af elektrisk energi fra elektriske apparater og anlæg ikke forstyrrer radiomodtagning. Koncessionshaver kan ved konstatering af forstyrrelse bl.a. give ejeren/brugeren af det forstyrrende apparat eller anlæg påbud om at bringe apparatet eller anlægget i overensstemmelse med reglerne, herunder træffe foranstaltninger med hensyn til filtrering, afskærmning, frekvensændring eller indskrænkning af benyttelsestiden således, at den forstyrrende udstråling eller anden afgivelse af energi formindskes til en grad, der sikrer forstyrrelsesfri modtagning af radiofoni og fjernsyn på det pågældende sted.

Det ville være naturligt, at lade Telestyrelsen varetage området for forstyrrelse af radiomodtagning.

Andre opgaver end de overfor nævnte vil kunne henlægges til Telestyrelsen, såfremt disse kan indgå som en naturlig del heraf.

Se tidligere bemærkninger til §6, stk. 3

Til stk. 6

Landsstyret bemyndiges til at fastsætte de nærmere regler om, hvorledes Telestyrelsen skal udføre de opgaver, som er henlagt til Telestyrelsen i medfør af stk. 2-5.

Ingen tjenestebefaling

§ 13. Landsstyret kan ikke give Telestyrelsen tjenestebefaling om varetagelse af myndighedsopgaver vedrørende konkrete sager, om behandling og afgørelse af enkeltsager, eller om Telestyrelsens tilsynsforpligtelser med henblik på at sikre overholdelse af denne forordning og administrative forskrifter udstedt i medfør heraf.

Til § 13

Bestemmelsen fastslår, at Landsstyrets instruksadgang afskæres for så vidt angår myndighedsopgaver, behandling og afgørelse af enkeltsager samt tilsynsforpligtelsen.

Hensigten er, at Telestyrelsen skal være uafhængig i den samlede tilsynsfunktion, herunder også de aktiviteter, der ikke umiddelbart knytter sig til en enkelt konkret afgørelse, som f.eks. Telestyrelsens:

- iværksættelse af udrednings- og analyseopgaver i tilknytning til tilsynsaktiviteterne,

- indhentning af ekstern juridisk, økonomisk eller telefaglig bistand,
- interne tværgående overvejelser om planlægning og udøvelse af tilsynet, og
- udvalgte fokusområder mv.

Af den nævnte afskæring af Landsstyrets instruksadgang med hensyn til de samlede tilsynsaktiviteter følger også, at det er Telestyrelsen, der på egen hånd som led i tilsynsaktiviteten, beslutter i hvilket omfang og på hvilke områder, man ønsker at iværksætte undersøgelser, udredninger mv., begrundet i tilsynet.

Ingen dispensationsmulighed

§ 14. Landsstyret kan ikke dispensere fra administrative forskrifter udstedt i medfør af denne forordning.

Til § 14

Landsstyret har som udgangspunkt en generel adgang til at dispensere fra de af Landsstyret fastsatte administrative regler. Dette vil kunne medføre, at Landsstyret kan komme under pres for at involvere sig i enkeltsager på tilsynsområdet og dermed underminere den foreslåede klare arbejdsfordeling mellem Landsstyre og Telestyrelsen.

For yderligere at styrke Telestyrelsens uafhængighed på tilsynsområdet, jf. § 13, og afskære Landsstyrets involvering i enkeltsager, er det derfor hensigten med nærværende bestemmelse, at afskære Landsstyret fra at kunne dispensere fra administrative regler udstedt af Landsstyret i medfør af denne landstingsforordning.

Landsstyret vil herefter være henvist til at ændre de administrativt fastsatte regler, såfremt der konstateres uhensigtsmæssigheder.

Oplysningspligt

§ 15. Telestyrelsen kan af udbydere af teletjenester kræve alt materiale, som skønnes relevant med henblik på tilsyn, mægling, afgørelse eller andre undersøgelser.

Til § 15

Med bestemmelsen fastsættes en adgang for Telestyrelsen til at indsamle en lang række informationer fra koncessionshaveren og tjenesteudbydere på det liberaliserede område. Informationerne er en blanding af selskabsoplysninger, der skal hemmeligholdes, jf. § 16, og oplysninger, der kan benyttes i informationsformidlingen til offentligheden og til det politiske system.

Det bemærkes, at der ikke er indført sanktionsmuligheder, dersom de omhandlede udbydere ikke måtte efterkomme en anmodning. Der skal i den forbindelse bemærkes, at der dels ikke er fastsat sanktionsbestemmelser i Kapitel 9, dels ikke givet nogen hjemmel til, at der kan fastsættes forskrifter eller lignende, hvori der eventuelt kunne være indføjet sanktionsbestemmelser.

Telestyrelsen indsamler alle relevante informationer om priser, kvalitet og forbrugerønsker i telesektoren ved med passende mellemrum at gennemføre forbruger- og markedsanalyser.

Endvidere vil Telestyrelsen kunne indsamle alt materiale, der måtte være relevant i forbindelse med tilsynsforpligtelsen.

Tavshedspligt

§ 16. Ansatte ved Telestyrelsen skal under ansvar efter kriminalloven for Grønland iagttage ubetinget tavshed overfor uvedkommende med hensyn til oplysninger om en fysisk person eller juridisk persons økonomiske forhold, som de under varetagelsen af deres arbejde bliver bekendt med.

Stk. 2. Forpligtelsen, jf. stk. 1, gælder tillige for sagkyndige medhjælpere samt i øvrigt enhver, der som følge af et i henhold til aftale med Telestyrelsen påtaget arbejde, kommer til kundskab om sådanne forhold. Er aftalen indgået med en virksomhed, gælder forpligtelsen alle, der under deres arbejde i virksomheden, får kundskab om forhold som de ovennævnte.

Til § 16

Til stk. 1

Formålet med bestemmelsen er at udvide Telestyrelsens tavshedspligt til en speciel tavshedspligt i medfør af § 14 i landstingslov om offentlighed i forvaltningen. Baggrunden for dette er, at Telestyrelsen i sit virke har behov for, at de private aktører kan overlade økonomiske oplysninger til Telestyrelsen, som går ud over, hvad årsregnskabsloven kræver, uden at uvedkommende kan bede om aktindsigt i dokumenterne. Dette er bl.a. nødvendigt for, at Telestyrelsen kan udføre sit tilsynsarbejde, afgøre sager samt lave statistiske beregninger inden for sektoren.

Til stk. 2

Den specielle tavshedspligt gælder også for de sagkyndige personer eller virksomheder, der udfører arbejde for Telestyrelsen og kommer i besiddelse af sådanne oplysninger som nævnt i stk. 1.

Regnskabsforhold

§ 17. Landsstyret kan bestemme, at koncessionshaver skal føre særskilte regnskaber for aktiviteter, der vedrører udbud af teletjenester i samme grad, som det ville være påkrævet, hvis disse aktiviteter blev forestået af et retligt uafhængigt selskab.

Stk. 2. Landsstyret fastsætter nærmere regler om

- 1) fra hvilket tidspunkt den regnskabsmæssige adskillelse skal være gennemført,
- 2) tidspunkt for indsendelse af regnskaber til Telestyrelsen, og regnskabernes udformning, herunder hvilke regnskabsområder, der skal aflægges særskilt regnskab for.

Det forekommer ikke hensigtsmæssigt at placere denne bestemmelse under kapitlet om Telestyrelsen. Bestemmelsen handler i det hele om pålæg, som Landsstyret kan udstede til koncessionshaver, og som sådan bør bestemmelsen findes under kapitel 3 om koncessionsbestemmelser.

Til § 17

Til stk. 1

For at gøre det muligt at beregne, hvor meget der skal indbetales i afgift, samt at vurdere omfanget af krydssubsidiering og effekten af fastsatte forsyningspligtpriser, bemyndiges Landsstyret til at bestemme, at koncessionshaver skal opdele regnskaberne i de enkelte teletjenester.

Formuleringen ”i samme grad, som det ville være påkrævet, hvis disse aktiviteter blev forestået af et retligt uafhængigt selskab” indebærer:

- at der for hvert regnskabsområde skal udarbejdes et særskilt internt regnskab omfattende såvel resultatopgørelse som balance,
- at intern afregning af ydelser, f.eks. varer og tjenester, mellem de enkelte forretningsområder skal ske ud fra forretningsmæssige principper, og at overførsel af kapital, herunder indskud af ansvarlig kapital, mellem de enkelte forretningsområder skal ske ud fra et markedsøkonomisk princip,
- at ydelser, der er omfattet af en eventuel samtrafikforpligtelse, skal leveres på samme vilkår til tredjemand som mellem de enkelte forretningsområder, og
- at de pågældende regnskaber er undergivet aktindsigt efter offentlighedslovens almindelige bestemmelser, når de er afleveret til Telestyrelsen.

Med henvisningen til at ”koncessionshaver skal føre særskilte regnskaber for aktiviteter, der vedrører udbud af teletjenester i samme grad, som det ville være påkrævet, hvis disse aktiviteter blev forestået af et retligt uafhængigt selskab” introduceres begreber som ”balance”-opgørelse for den enkelte tjeneste, ”overførelse af kapital, herunder at ”indskud af ansvarlig kapital mellem de enkelte forretningsområder skal ske ud fra et markedsøkonomisk princip” m.v.

Med disse krav lægges op til en særdeles omfattende regnskabsaflæggelse, der i princippet svarer til, at der for hver enkelt tjeneste skal aflægges et regnskab, der svarer til principperne for regnskabsaflæggelse for selskabet som helhed. Desuden benyttes begreber, som ikke er meningsfyldte, f.eks. ”ansvarlig kapital”, i diskussionen om omkostningsberegningen af tjenester inden for selskabet.

Det er forståeligt, at Telestyrelsen skal have detaljeret indsigt for at kunne gennemføre sin regulering, men med de valgte formuleringer må det stærkt fremhæves, at en koncessionshaver pålægges et betydeligt og omkostningstungt administrativt overhead for at kunne honorere disse krav. TELE forudser både ekstra bemanning og investeringer i systemressourcer for at kunne imødekomme de nævnte krav. De samme krav og omkostninger pålægges ikke konkurrenterne.

Til stk. 2

Stk. 2 bemyndiger Landsstyret til at fastsætte nærmere regler om, fra hvilket tidspunkt den regnskabsmæssige adskillelse skal være gennemført. Baggrunden for dette er, at det kan tage lang tid at få omstruktureret en virksomheds regnskaber således, at de passer til det af Landsstyret krævede.

Landsstyret kan tillige fastsætte regler for, hvornår regnskaberne skal indsendes til Telestyrelsen.

Endvidere kan Landsstyret fastsætte regler for, hvilke regnskabsmæssige principper, der skal være opfyldt. Landsstyret kan herudover fastsætte regler for hvilke regnskabsområder, der skal aflægges særskilt.

Rapporteringspligt

§ 18. Telestyrelsen har pligt til at orientere Landsstyret om forhold vedrørende Telestyrelsens samlede administration, herunder enkeltsager af større rækkevidde, som Landsstyret må skønnes at have interesse i at være bekendt med.

Til § 18

Den uafhængige stilling, Telestyrelsen har med hensyn til varetagelsen af tilsynsfunktioner, indebærer, at der ikke vil være kontakt mellem Telestyrelsen og Landsstyret om tilsynsfunktionernes varetagelse, herunder om de afgørelser, Telestyrelsen træffer i forbindelse hermed. Landsstyret kan derfor have behov for at blive orienteret af Telestyrelsen om forhold navnlig på tilsynsområdet, som Landsstyret skønnes at have interesse i at være bekendt med.

Det er Telestyrelsen, der vurderer, i hvilket omfang der er behov for en orientering og tager initiativ hertil. For at sikre den nødvendige åbenhed, forudsættes orienteringen at ske skriftlig, evt. suppleret med mundtlig orientering.

§ 19. Telestyrelsen udarbejder af egen drift undersøgelser, udredninger mv., som led i styrelsens tilsynsaktiviteter. Denne udrednings- og undersøgelsesvirksomhed finansieres af telebranchen.

Stk. 2. Telestyrelsen forelægger herudover årligt for Landsstyret forslag til områder eller problemstillinger inden for telesektoren, hvor der er behov for, at Telestyrelsen inden for det følgende år iværksætter større sektorfinansierede udredninger eller undersøgelser.

Stk. 3. Landsstyret kan henlægge yderligere udredningsopgaver til Telestyrelsen, herunder både sektorfinansierede og undersøgelser finansieret på anden måde.

For telebranchen som helhed må det anses for ubetyggende, at en i øvrigt ret uafhængig Telestyrelse uden nogen øvre grænse herfor kan iværksætte enhver form for aktivitet, som man mener falder ind under virkeområdet. Selvom omkostningerne skal fastsættes i Landstingsfinanslov (jf. §30) giver det ikke branchen mulighed for indsigelse.

TELE vurderer, at den åbne formulering kan give store afledte udgiftskrav – som TELE i begyndelsen som den eneste koncessionshaver eller større udbyder kommer til at betale alene.

Til § 19

Til stk. 1

Med den foreslåede bestemmelse afgør Telestyrelsen af egen drift og uafhængig af såvel det politiske niveau som forskellige sektorinteresser, i hvilket omfang og på hvilke områder, man

finder det relevant at igangsætte udredninger og undersøgelsesaktiviteter i forbindelse med udøvelse af tilsynet.

Disse udredninger og undersøgelsesaktiviteter finansieres af telesektoren, dvs. der er tale om indtægtsdækket virksomhed. Hvert år fastsættes ved skøn ud fra tidligere års regnskaber et beløb i Telestyrelsens budget til finansieringen heraf. Hvor meget der er til rådighed, fastsættes ved driftsbevilling i Landstingsfinanslov, og der er således tale om en rammebevilling til driftsudgifterne. Konkret finansierer telesektoren denne virksomhed ved, at der opkræves en afgift, jf. § 30, stk. 1. Denne afgift fastsættes ved tekstanmærkning på Landstingsfinanslov.

Til stk. 2

Telestyrelsen skal herudover forelægge Landsstyret forslag til områder eller problemstillinger, hvor der er behov for at iværksætte større sektorfinansierede udredninger eller undersøgelser.

Til stk. 3

Ud over de undersøgelser og udredninger, som Telestyrelsen på egen hånd løbende foretager som led i tilsynsaktiviteterne, jf. stk. 1, er det hensigten med den foreslåede bestemmelse, at give Landsstyret adgang til at pålægge Telestyrelsen at iværksætte sektorfinansierede udredninger og undersøgelser med fremadrettet, telepolitisk sigte. Bestemmelsen fastlægger en gennemsigtig procedure for udarbejdelse af Telestyrelsens årlige plan for større udredninger og undersøgelser.

§ 20. Telestyrelsen forelægger årligt for Landsstyret en årsberetning om

- 1) Telestyrelsens aktiviteter,
- 2) erfaringer vedrørende gældende lovgivning, samt
- 3) relevante forhold om forsyningspligt og forbrugerbeskyttelse i telesektoren.

Til § 20

Telestyrelsen pålægges årligt at afgive en beretning, omfattende:

- samlede tilsynsaktiviteter,
- vurdering af den hidtidige tilsynsindsats og eventuelle overvejelser om den fremtidige varetagelse heraf, samt
- de erfaringer Telestyrelsen har indhøstet vedrørende det samlede retsgrundlag for telesektoren, og de anbefalinger det giver anledning til med hensyn til eventuelle behov for ændringer eller udbygning af dette.

Det vil være naturligt, at der også heri indgår eventuelle konklusioner og anbefalinger på grundlag af de tværgående udredninger og analyser, som Telestyrelsen i årets løb har iværksat i tilknytning til tilsynsaktiviteterne.

Endvidere vil årsberetningen skulle indeholde status for forsyningspligtudbyderens opfyldelse af forsyningspligten samt forhold vedrørende forbrugerbeskyttelsen, som måtte være relevante.

Kapitel 5: Teleklagenævn

§ 21. Landsstyret nedsætter et Teleklagenævn til varetagelse af klagebehandling på telekommunikationsområdet.

Stk. 2. Teleklagenævnet består af en formand, en eller flere stedfortrædere for denne og 2 medlemmer med henholdsvis økonomisk og teleteknisk indsigt.

Stk. 3. Landsdommeren i Grønland udpeger nævnets formand, som skal have bestået juridisk embedseksamen. Formanden skal så vidt muligt være i besiddelse af samme kvalifikationer og erfaringsgrundlag, som kræves for udnævnelse som dommer i Danmark.

Stk. 4. Landsstyret fastsætter efter indhentet udtalelse fra nævnet regler om en forretningsorden for dette.

Stk. 5. Landsstyret stiller sekretariatsbistand til rådighed for nævnet.

Stk. 6. Teleklagenævnet afgiver en årlig beretning om sin virksomhed til Landsstyret.

Til § 21

Til stk. 1

Det foreslås, at Landstyret nedsætter et Teleklagenævn. Formålet med nævnet er at give koncessionshavere, teleudbydere og forsyningspligtudbydere en mulighed for at klage over Telestyrelsens afgørelser til et sagkyndigt nævn, der besidder de nødvendige kvalifikationer for behandling af tvisten.

Behandling i Teleklagenævnet udelukker ikke domstolsprøvelse efter grundlovens § 63.

Til stk. 2

Bestemmelsen fastslår, at nævnet består af en formand, 2 medlemmer og et antal stedfortrædere for formanden. De 2 medlemmer skal have henholdsvis økonomiske og teletekniske sagkundskaber. Dette er en forudsætning for nævnets virke, idet der i en liberaliseringssituation forventes sager af kompliceret teleteknisk og økonomisk karakter.

Til stk. 3

Den udpegede formand for Teleklagenævnet skal have bestået en juridisk embedseksamen. Da formålet med Teleklagenævnet er, at det skal være et domstolslignende organ, som kan være et alternativ til de almindelige domstole, forudsættes, at den udpegede formand så vidt muligt skal være i besiddelse af samme kvalifikationer og erfaringsgrundlag, som kræves for udnævnelse som dommer i Danmark. Da der skal tages hensyn til de specielle grønlandske forhold med tilhørende rekrutteringsproblemer, vil der dog ikke være noget til hinder for, at der udpeges en retsassessor, der ikke endnu har opnået de krævede kvalifikationer.

Til stk. 4

Stk. 4 forpligter Landsstyret til at fastsætte regler om en forretningsorden. I forretningsordenen vil bl.a. blive fastsat regler for indkaldelse til møder, referater og udtræden af nævnet.

Til stk. 5

Stk. 5 pålægger Landsstyret at stille sekretariatsbistand til rådighed for nævnet. Sekretariatsbistanden skal medvirke til forberedelse og afholdelse af nævnets møder. Endvidere står sekretariatet for opfølgning på nævnets beslutninger. Der påregnes ikke på nuværende tidspunkt etableret et egentlig sekretariat, idet sekretariatsbistanden forventes varetaget af personer, der er placeret i selve "departementet" i, det til enhver tid, for telekommunikation, ansvarshavende landsstyreområde.

Til stk. 6

Stk. 6 pålægger nævnet at afgive en årsberetning om sin virksomhed til Landsstyret. Dette er blandt andet begrundet i Landsstyrets behov for at holde sig orienteret om omfanget og

beskaffenheden af nævnets arbejde således, at Landsstyret kan sikre sig, at nævnet varetager de forordningspålagte opgaver, og således at nævnet også kan gøre opmærksom på eventuelle problemer i relation til forudsætningerne for varetagelsen af opgaverne.

Stk. 2 nævner krav til formandens baggrund, men ikke til stedfortrædernes. De bør være tilsvarende. Der nævnes i stk. 2 ikke, om et medlem kan være stedfortræder.

§ 21 nævner intet om teleklagenævnets medlemmers uafhængighed. De bør være uafhængige, af brancheinteresse.

Sekretariatsbistanden ydes jf. stk. 5 af landsstyret. I §22 tillægges sekretariatet retten til at afvise klager. Dermed kan der stilles spørgsmålstejn ved uafhængigheden.

§ 22. Teleklagenævnet skal behandle klager over Telestyrelsens afgørelser vedrørende koncessionshaver, andre tjenesteudbydere, og forsyningspligtudbydere. Der afkræves en afgift på 500 kr. for indbringelse for nævnet.

Stk. 2. Teleklagenævnets afgørelser vedrørende klager over de i stk. 1 anførte forhold skal så vidt muligt foreligge senest 3 måneder efter, at de er forelagt for nævnet.

Stk. 3. Sagsbehandlingen foregår skriftligt.

Til § 22

Til stk. 1

Bestemmelsen opregner nævnets overordnede opgaver. Teleklagenævnet skal behandle klager over Telestyrelsens myndighedsafgørelser vedrørende koncessionshavere, tjenesteudbydere, og forsyningspligtudbydere.

Dette indebærer, at Teleklagenævnets sekretariat kan afvise klager, der ikke er omfattet af nævnets kompetence, herunder klager, der ikke har været behandlet af Telestyrelsen. Klagen over en afvisning foretaget af sekretariatet kan indbringes for Teleklagenævnet, hvis klageren fremsætter ønske herom. Indbringelsen sker i givet fald ved sekretariatets foranstaltning.

Nævnet er oprettet for at tage sig af de store og vidtrækkende sager af kompliceret teleteknisk karakter. Derfor er der indsat en adfærdsregulerende bestemmelse, som hjemler en afgift på 500 kr. for at indbringe en sag for nævnet. Dette er begrundet med, at det ikke er formålet med nævnet, at det skal behandle sager af bagatelagtig karakter.

Til stk. 2

Det fremgår af bestemmelsen, at det tilstræbes, at Teleklagenævnets afgørelser vedrørende klager over de i stk. 1 anførte forhold foreligger senest 3 måneder efter, at de er forelagt for nævnet.

Det kan f.eks. i samtrafiksager være af afgørende betydning, at afgørelser foreligger hurtigst muligt, idet dette kan have afgørende betydning for de konkurrencemæssige muligheder, den enkelte udbyder har.

Til stk. 3.

Sagsbehandlingen foregår skriftligt. I den forberedende sagsbehandling sørger sekretariatet for, at de oplysninger, som er relevante for Teleklagenævnets afgørelse, fremgår af sagen.

§ 23. Landsstyret fastsætter nærmere regler for Teleklagenævnets virksomhed.

Til § 23

Bestemmelsen giver hjemmel til, at Landsstyret kan fastsætte udfyldende bestemmelser om nævnets virksomhed.

Landsstyret vil kunne fastsætte regler om, hvilke opgaver Teleklagenævnet kan behandle. Landsstyret vil eksempelvis kunne fastsætte regler om, at nævnet også skal varetage rådgivningsopgaver, herunder anbefalinger til eventuelle analyser og udredninger samt anbefalinger til eventuelle lovændringer.

Bemyndigelsen indebærer, at Landsstyret kan fastsætte regler vedrørende form og indhold af årsberetning. Der vil f.eks. kunne fastsætte regler om, Telestyrelsen [der menes vel Teleklagenævnet] skal afgive en beretning omfattende:

- beskrivelse af hvilke sager, der har været indbragt for Teleklagenævnet,
- erfaringer Teleklagenævnet har gjort vedrørende de sager, der har været indbragt for nævnet og de anbefalinger, det kan give anledning til med hensyn til eventuelle behov for ændringer eller udbygning af dette, samt
- konklusioner og anbefalinger på grundlag af de afgørelser, som Teleklagenævnet har afsagt.

Opremsningen er ikke udtømmende.

Hvis der viser sig behov herfor, vil Landsstyret kunne fastsætte regler om budget og regnskab.

Landsstyret vil endvidere kunne fastsætte regler om, at en af Telestyrelsen truffet afgørelse skal indgives til Teleklagenævnet inden for nærmere fastsatte tidsfrister. Såfremt tidsfristen ikke overholdes, kan Teleklagenævnet afvise at behandle klagen. Klager kan dog stadig bringe sagen for domstolene.

Oplysningspligt

§ 24. Til brug for varetagelsen af sine opgaver, kan Teleklagenævnet af koncessionshaver, forsyningspligtudbydere og tjenesteudbydere afkræve alt materiale, som skønnes relevant med henblik på afgørelse.

Til § 24

Med bestemmelsen fastsættes en adgang for Teleklagenævnet til at indsamle en lang række informationer fra koncessionshaveren og tjenesteudbyderne.

Her bør der være regler, så det sikres, at de stillede krav er relevante. Der kan være afledte effekter, som man bedst tager højde for på forhånd; f.eks. vil man for at kunne behandle bestemte typer klager have behov for historik fra data gemt i et BI/datawarehouse.

Informationerne er en blanding af selskabsoplysninger, der skal hemmeligholdes, jf. § 16, og oplysninger, der kan benyttes i informationsformidling til offentligheden og til det politiske system.

Tavshedspligt

§ 25. Medlemmer af Teleklagenævnet skal under ansvar efter kriminalloven for Grønland iagttage ubetinget tavshed overfor uvedkommende med hensyn til oplysninger om en fysisk person eller juridisk persons økonomiske forhold, som de under varetagelsen af deres arbejde bliver bekendt med.

Stk. 2. Forpligtelsen, jf. stk. 1, gælder tillige for sagkyndige medhjælpere samt i øvrigt enhver, der som følge af et i henhold til aftale med Teleklagenævnet påtaget arbejde, kommer til kundskab om sådanne forhold. Er aftalen indgået med en virksomhed, gælder forpligtelsen alle, der under deres arbejde i virksomheden, får kundskab om forhold som de ovennævnte.

Til § 25

Til stk. 1

Formålet med bestemmelsen er at udvide Teleklagenævnets tavshedspligt til en speciel tavshedspligt i medfør af § 14 i landstingslov om offentlighed i forvaltningen. Baggrunden for dette er, at Teleklagenævnet i sit virke har behov for, at de private aktører kan overlade økonomiske oplysninger til Teleklagenævnet, som går ud over, hvad årsregnskabsloven kræver, uden at uvedkommende kan bede om aktindsigt i dokumenterne.

Til stk. 2

Den specielle tavshedspligt gælder også for de sagkyndige personer eller virksomheder, der udfører arbejde for Teleklagenævnet og kommer i besiddelse af sådanne oplysninger som nævnt i stk. 1.

§ 26. Teleklagenævnets afgørelser kan ikke indbringes for anden administrativ myndighed.

Stk. 2. Teleklagenævnets afgørelse kan indbringes for domstolene senest 8 uger efter, at afgørelsen er meddelt den pågældende.

Til § 26

Bestemmelsen præciserer, at Teleklagenævnets afgørelser ikke kan indklages for anden administrativ myndighed. Afgørelser vil dog altid kunne indbringes for domstolene i henhold til grundlovens § 63, jf. dog stk. 2.

Til stk. 2

Det følger af stk. 2, at indbringelse for domstolene skal ske senest 8 uger efter, at afgørelsen er meddelt den pågældende. Dette er begrundet i, at parterne skal have mulighed for at indrette sig efter afgørelsen og ikke skal afvente en indsigelse i en uforholdsmæssig lang periode med tab til følge.

Kapitel 6: Forsyningspligt

Udpegning af forsyningspligtudbydere og forsyningspligtudbydere

§ 27. Bestemmelserne i kapitlet har til formål at sikre alle slutbrugere adgang til en række grundlæggende teletjenester på rimelige vilkår og til rimelige priser.

Stk. 2. Landsstyret udpeger en eller flere forsyningspligtudbydere for liberaliserede teletjenester og fastsætter nærmere regler om:

- 1) hvilke tjenester, der skal være forsyningspligtige,
- 2) omfanget af de forsyningspligtige tjenester, herunder hvilke faciliteter og funktioner, der er omfattet heraf, og
- 3) omfanget af leveringspligten, jf. stk. 3.

Der bør i lovgivningen tages stilling til, hvad der nærmere menes med ordene "landsstyret udpeger", idet der her ikke kan skabes hjemmel til at pålægge private selskaber at udbyde teletjenester. Det bør ligeledes fremgå, at der i forbindelse med både udbud af forsyningspligtige tjenester, som ikke er liberaliserede, og liberaliserede teletjenester vil være tale om udstedelse af en koncession. En koncession er i princippet et aftaleforhold mellem koncessionsudbyder og koncessionshaver – og ikke et ensidigt defineret kontraktforhold.

Stk. 3. Forsyningspligt omfatter en forpligtelse for den eller de udpegede forsyningspligtudbydere til at levere eller udbyde forsyningspligtige tjenester til enhver, der anmoder herom, og i overensstemmelse med de i medfør af stk. 2 fastsatte regler.

Stk. 4. Landsstyret kan fastsætte nærmere regler om prissætningen på de forsyningspligtige tjenester, herunder at priser på forsyningspligtige tjenester skal godkendes af Landsstyret.

Til § 27

Bestemmelsen indeholder den overordnede formålsbestemmelse for kapitel 6 og afgrænser dernæst, hvilke konkrete teleydelser, der kan være omfattet af forsyningspligt.

Til stk. 1

Forsyningspligt handler grundlæggende om at sikre udbud af basale teletjenester til de grupper eller områder, der med overvejende sandsynlighed ikke vil få udbudt basale teletjenester på et frit marked. Tjenesterne skal stilles til rådighed til en overkommelig pris og i en given kvalitet for alle forbrugere og brugere.

Til stk. 2

Koncessionsbestemmelserne indeholder en forpligtelse for koncessionshaveren til at udbyde teletjenester til befolkningen i hele Grønland på lige vilkår. Landsstyret vil på samme måde, ved at fastsætte de forsyningspligtige tjenester og krav til disse samt ved at udpege forsyningspligtudbydere, kunne sikre borgerne basale teletjenester.

Nr. 1

Bestemmelsen bemyndiger Landsstyret til at træffe bestemmelse om, hvilke tjenester der skal være forsyningspligtige. Baggrunden for dette er, at efterhånden som tjenester liberaliseres i henhold til § 2, vil koncessionsbestemmelserne blive udtømt.

Ved afgørelsen af om en tjeneste skal gøres forsyningspligtig, skal der lægges vægt på, om tjenesten er generelt udbredt, og om den er økonomisk vigtig for samfundet. De omfattede tjenester kan være de tjenester, der, jf. § 2, stk. 1 og 2, kan undtages fra Hjemmestyrets eneret. Herudover kan f.eks. særlige forsyningspligtigheder til nærmere afgrænsede grupper af handicappede, en landsdækkende nummeroplysningstjeneste og en bredt dækkende oplysningstjeneste for udenlandske numre gøres forsyningspligtige. I takt med den teknologiske udvikling vil kravene til de forsyningspligtige tjenester kunne ændres.

Ved lovforslaget i 2005 anførte TELE en bemærkning om udlandsnummeroplysning. Det har ikke medført en betydende ændring i den forliggende lovtekst, hvorfor kommentaren fra 2005 her gentages i omskrevet form, da den er fortsat gældende:

"En koncessionshaver bør ikke forpligtes til at opbygge en bredt dækkende oplysningstjeneste for udenlandske numre. Det har TELE ikke i dag, og det bør en koncessionshaver fremover ikke have. I dag spørges TDC's udlandsoplysning, og det fungerer tilfredsstillende. For oplysning om numre i Danmark abonneres på et TDC produkt, som ligeledes er tilfredsstillende. Til gengæld bør alle operatører på den grønlandske marked forpligtes til at indgive data til (den fælles) nummeroplysningsdatabase".

Landsstyret kan udpege forskellige forsyningspligtudbydere på forskellige tjenester. Ved Landsstyrets udpegning af forsyningspligtudbydere skal der lægges vægt på, at det eller de udpegede selskaber ved udpegningen allerede har en dominerende markedsandel. Bestemmelsen giver også mulighed for, at der kan udpeges én forsyningspligtudbyder for dele af de generelle forsyningspligtområder, f.eks. basal taletelefoni og en anden forsyningspligtudbyder for andre ydelser.

Se bemærkning side 16 – 17. TELE finder det generelt særdeles betænkeligt, at forsyningspligten både kan opdeles geografisk og for de enkelte tjenester mellem flere udbydere. Det skaber betydelig usikkerhed om, hvorledes et forsyningspligtunderskud skal finansieres, og hvordan det overhovedet bliver muligt at sikre "teletjenester til befolkningen i hele Grønland på lige vilkår".

Nr. 2

Bestemmelsen i stk. 2, nr. 2, vil danne grundlag for en afgrænsning af, hvilke ydelser og faciliteter, der skal indgå i de enkelte forsyningspligttydelser.

Nr. 3

Landsstyret bemyndiges desuden til at fastsætte regler vedrørende den nærmere afgrænsning af leveringspligten. Bestemmelsen vil bl.a. danne grundlag for fastsættelse af regler om, hvorvidt der er forsyningspligt uden for by- og bygdezone.

Det foreslås, at Landsstyret bemyndiges til at fastsætte den nærmere afgrænsning af leveringspligten. Idet det er meget dyrt for samfundet at forsyne ensomtliggende beboere uden for by- og bygdezone, vil der for disse ensomtliggende beboelser kunne fastsættes en forsyningspligt, som kræver en egenbetaling fra brugeren ud over en vis beløbsstørrelse. Dette vil indebære, at ensomtliggende fåreavlere, rensdyravlere, outfittere, fangstpladser og lignende, selv skal finansiere resten af omkostningerne for oprettelse af teleinstallationer, når omkostningerne til disse overstiger den fastsatte beløbsstørrelse.

Se bemærkning p. 10.

Til stk. 3

Bestemmelsen fastlægger, hvad forsyningspligt indebærer. I forsyningspligtbegrebet ligger således først og fremmest en leveringspligt, der indebærer, at de ydelser, der er omfattet af forsyningspligten, skal stilles til rådighed for enhver bruger i Grønland, der anmoder herom og som opfylder evt. fastsatte betingelser jf. stk. 2, nr. 2.

Der kan være force majeure lignende situationer, hvor opfyldelse af forsyningspligten ikke er mulig, herunder eksempelvis i situationer, hvor forsyningspligtudbyderens personale er omfattet af en arbejdskonflikt af et omfang, der i praksis gør det umuligt, teknisk og økonomisk, for forsyningspligtudbyderen at opfylde forsyningspligten ved brug af eget personale. Hvorvidt en sådan situation foreligger, vil afhænge af en konkret vurdering i den enkelte sag.

Leveringspligten gælder endvidere alene inden for de rammer, der fremgår af regler og vilkår, der fastsættes for forsyningspligtudbyderen. Leveringspligten er således ikke i alle tilfælde ubetinget, idet forsyningspligtudbyderen, f.eks. i medfør af de nævnte vilkår eller regler, eventuelt vil kunne stille krav om sikkerhedsstillelse mv. over for brugeren.

For manglende opfyldelse af den fastsatte forsyningspligt, kan der idømmes bøde, jf. § 39.

Til stk. 4

For at forsyningspligten ikke skal blive illusorisk, foreslåes det, at Landsstyret vil kunne stille krav til prissætningen for den forsyningspligtige tjeneste. Formålet med denne bestemmelse er ikke, at Landsstyret i alle tilfælde skal godkende priser på forsyningspligtjenester på det liberaliserede område. Målet er, at der kan fastsættes et loft for, hvor meget prisen på en forsyningspligtjeneste må stige i en given periode, ligesom der evt. kan fastsættes en maksimalpris for, hvad den enkelte forsyningspligtjeneste kan udbydes til.

Ved fastsættelse af loft over prisstigninger og maksimalpriser, skal der i vidt omfang tages hensyn til forsyningspligtudbyderens muligheder for at agere på markedsmæssige vilkår. En mulighed vil være at fastsætte maksimalpriser efter en kurv af takster sat i relation til forbrugerprisindekset, en model, der kendes fra andre lande, eventuelt suppleret med et loft over stigningstakten i den enkelte takst.

Underskudsfinansiering af forsyningspligten

§ 28. De i henhold til § 27 udpegede forsyningspligtudbydere har ret til at få dækket samlede dokumenterede underskud, som måtte opstå som følge af den pålagte forsyningspligt på det liberaliserede område.

Stk. 2. Landsstyret fastsætter nærmere regler om kravene til forsyningspligtudbyderes opstilling af regnskaber, opgørelse af og dokumentation for underskud, jf. stk. 1.

Stk. 3. Telestyrelsen træffer afgørelse om, hvorvidt forsyningspligtudbyderen har fremlagt tilstrækkelig dokumentation til at berettige til dækning af underskud som nævnt i stk. 1.

Stk. 4. Telestyrelsens afgørelse efter stk. 3 udløser en ret til at få dækket forsyningspligtunderskuddet, jf. stk. 1.

Stk. 5. Landsstyret fastsætter nærmere regler for beregning af den i stk. 1 nævnte underskudsdekning, herunder regler om tidsfrister for beregning og betaling af afgift til Telestyrelsen.

Til § 28

Til stk. 1

Med denne bestemmelse fastsættes, at udbydere, der er pålagt forsyningspligt vedr. liberaliserede tjenester, kan få dækket dokumenterede underskud ved udførelse af den eller de pålagte opgaver.

Det underskud, der kan kræves dækket, skal være et samlet underskud ved levering af den pågældende forsyningspligtige tjeneste.

Til stk. 2

Med bestemmelsen gives Landsstyret hjemmel til at fastsætte nærmere regler om kravene til forsyningspligtudbydere med hensyn til dokumentationen for, at der foreligger et underskud som nævnt i stk. 1.

Landsstyret kan ikke heri fastsætte nærmere regler for selve det beregningsgrundlag, der skal anvendes ved opgørelsen af et eventuelt forsyningspligtunderskud. Regler herom forudsættes fastsat med hjemmel i stk. 5.

Denne bestemmelse fastslår, at det er Telestyrelsen, som på grundlag af regler fastsat i medfør af stk. 5, og efter fremlæggelse af dokumentation, som krævet i regler udstedt med hjemmel i stk. 2, der fastslår hvorvidt der er fremlagt tilstrækkelig dokumentation til at berettige, og dermed udløse, en underskudsfinansiering.

Til stk.4

Bestemmelsen præciserer, at forsyningspligtudbyderen har ret til at få forsyningspligtunderskuddet på det liberaliserede område dækket.

Til stk. 5

Landsstyret kan med hjemmel i stk. 5 fastsætte nærmere regler om, hvordan underskud skal beregnes, tidsfrister for fremlæggelse af sådanne beregninger, efterfølgende opkrævning af afgift og tidsfrister herfor. Det vil heri indgå, at afgift indbetales til Telestyrelsen, som herefter udbetaler underskudsfinansieringen til forsyningspligtudbyderen. Denne procedure og det faktum, at der skal ske en finanslovsfastsættelse af selve bidragenes størrelse, vil indebære, at der er en vis tidsmæssig forsinkelse, fra det konstateres, at forsyningspligtudbyderen er berettiget til underskudsfinansiering, til udbetaling heraf kan ske. For at sikre et velkendt udgangspunkt for den enkelte tjenesteudbyders økonomiske forhold forudsættes det, at den opkrævede afgift kendes forud for det enkelte finansår, og underskudsfinansiering forudsætter derfor, at forsyningspligtunderskuddet er varslet overfor Telestyrelsen før det pågældende finansår i form af et budget.

Krav til forsyningspligtudbyder

§ 29. Landsstyret fastsætter nærmere regler for de udpegede forsyningspligtudbyderes forpligtelser med henblik på at tilgodese hensynet til sikring af grundlæggende brugerrettigheder i forbindelse med udbud og levering af forsyningspligtige tjenester.

Stk. 2. Regler fastsat i medfør af stk. 1 kan indeholde bestemmelser om særlige krav til indholdet af den kontrakt, der skal gælde i forholdet mellem en forsyningspligtudbyder og en slutbruger, jf. dog § 32.

Stk. 3. Landsstyret kan fastsætte regler om, at Telestyrelsen skal godkende kontraktvilkår som nævnt i stk. 2, herunder at Telestyrelsen ved godkendelsen kan kræve ændringer i vilkårene.

Til § 29

Til stk. 1

Bestemmelsen indfører en særlig forbrugerbeskyttelse på forsyningspligtområdet. Der er tale om en skærpet regulering af kontraktvilkår og kvalitetskrav. Forsyningspligtudbydere er også underlagt de regler, der fastsættes for den generelle regulering af udbud af teletjenester, jf. § 32.

Til stk. 2

Der foreslås en reguleringsform i form af fastsættelse af administrative forskrifter, hvor Telestyrelsen fører tilsyn med overholdelsen. I de administrative forskrifter fastsættes minimumskrav til forsyningspligtudbyderens slutbrugerkontrakter og indholdet heraf.

Slutbrugere vil kunne klage til Telestyrelsen over manglende overholdelse.

Med hensyn til indholdet af de administrative forskrifter kan der blive fastsat egentlige indholdsmæssige minimumskrav til de kontrakter, der indgås mellem udbyderen og slutbrugeren, jf. også § 32. Der kunne f.eks. blive fastsat minimumskrav til:

- kompensations- og tilbagebetalingsordninger i tilfælde af udbyderens manglende opfyldelse,
- regler for misligholdelse og opsigelse, samt
- krav om offentliggørelse af de anvendte kontraktvilkår.

Herudover kan der i administrative forskrifter fastsættes minimumskrav til kvaliteten af de udbudte tjenester. Kravene hertil bør som udgangspunkt fastsættes med henblik på som minimum at sikre en fastholdelse af det nuværende kvalitetsniveau.

Til stk. 3

Stk. 3 indeholder en sikkerhedsklausul i form af en bestemmelse, der giver mulighed for at indføre regler om, at abonnementsvilkårene skal forhåndsgodkendes. I det omfang det senere viser sig nødvendigt at fastsætte regler om godkendelse af forsyningspligtudbyderens abonnementsvilkår, kan det sikres, at godkendelsen sker på en måde, der sikrer størst mulig gennemsækelighed for slutbrugerne. Det kan i den forbindelse indgå i de nærmere regler for godkendelse af abonnementsvilkårene, at Telestyrelsen ved godkendelse heraf skal høre de relevante forbrugermyndigheder i det omfang, der er tale om forhold, der ikke er særskilt reguleret i bekendtgørelser udstedt med hjemmel i denne forordning.

Denne sikkerhedsklausul giver uhensigtsmæssige bindinger for koncessionshaver, som ikke kan ændre i produkter til kunder, da det bindes op i vilkår. Det foreslås, at der i stedet laves generelle kontraktvilkår, som sikrer kunden, men samtidig giver koncessionshaver fleksibilitet. En model kunne være generelle betingelser for forsyningspligtjenester og derudover produktbeskrivelser, som fastsættes af koncessionshaver.

Kapitel 7: Finansiering af Telestyrelse, Teleklagenævn og forsyningspligtunderskud

§ 30. Telebranchen finansierer Telestyrelsen, Teleklagenævnet og eventuelle forsyningspligtunderskud. Til finansiering heraf afkræves en særlig afgift på forbrug af langdistancekommunikation, som indbetales af koncessionshaver til Telestyrelsen.

Jf. § 12 udfører Telestyrelsen også andre opgaver. Et eksempel herpå er radioforvaltningsopgaverne. Radioforvaltningsopgaverne finansieres allerede gennem frekvensafgifter mm., jf. lovgivningen herom. Det bør fastslås, at telebranchens finansiering af Telestyrelsen, Teleklagenævnet og eventuelle forsyningspligtunderskud kun omfatter sådanne aktiviteter, som direkte følger af bestemmelser fastsat i landstingsforordningen om telekommunikation og teletjenester. TELE anbefaler også, at der fastsættes passende regler for oplysninger om Telestyrelsens og Teleklagenævnets regnskaber.

Stk. 2. Afgiften i medfør af stk. 1 fastsættes i Landstingsfinanslov og offentliggøres af Telestyrelsen.

Til § 30

Telebranchen finansierer Telestyrelsen, Teleklagenævnet og eventuelle forsyningspligtunderskud. Dette princip anvendes i store dele af verden.

Til stk. 2

Afgiftens størrelse vil blive fastsat på Landstingsfinanslov og bekendtgjort af Telestyrelsen. Afgiften opkræves som en afgift på langdistancekommunikation i engrosledet, fordi de administrative omkostninger herved minimeres samtidig med, at alle tjenesteudbydere vil bidrage hertil forholdsmæssigt. Det anses for hensigtsmæssigt, at afgiften tydeligt opdeles i en afgiftskomponent til dækning af Telestyrelsens og Teleklagenævnets budget, og en komponent til dækning af evt. forsyningspligtunderskud. Der kan fastsættes forskellige afgiftsniveauer for forskellige dele af langdistancekommunikationen.

Det foreslås, at der specifikt skelnes mellem f.eks. satellit, søkabel, hovedradiokæde, bygderadiokæde plus tillæg, hvis det er en value added transmissionsydelse som f.eks. IP.

Indtil liberaliseringsprocessen tager sin begyndelse, vil koncessionshaver være den eneste udbyder på markedet, og vil således også være den eneste, der finansierer Telestyrelsen og Teleklagenævnet. Efterhånden som flere udbydere kommer til, vil de komme til at betale en forholdsmæssig del af denne afgift gennem deres køb af langdistancekommunikation af koncessionshaveren.

Kapitel 8: Forbrugerbeskyttelse

Minimumskrav til ejere af og udbydere af telekommunikationsinfrastruktur og teletjenester

§ 31. Landsstyret kan fastsætte regler med henblik på at forpligte ejere af og udbydere af telekommunikationsinfrastruktur eller teletjenester til at sikre slutbrugere adgang til at foretage opkald til en offentlig alarmtjeneste, nummeroplysningstjenester, tekstelefontjeneste, og eventuelle andre samfundsvigtige teletjenester, herunder nærmere regler om indholdet af denne forpligtelse.

Til § 31

Bestemmelsen sikrer mulighed for at stille visse minimumskrav til udbydere af telekommunikationsinfrastruktur eller teletjenester. Der vil herunder også være hjemmel til at

fastsætte regler, der retter sig imod ejere af såkaldte ”interne net”, der er etableret ”bag ved” det eller de pågældende abonnentnumre, herunder eksempelvis et internt tele- og omstillingsanlæg mellem flere geografisk adskilte filialer af en virksomhed.

Hvis udbydere skal stille faciliteter til rådighed, må der også være mulighed for at sikre en betaling. Det er uacceptabelt at skulle stille faciliteter til rådighed, hvis der ikke er dækning af omkostningerne

De pågældende minimumskrav skal sikre, at det vil være muligt at give alle slutbrugere adgang til at foretage gratis opkald til en alarmtjeneste, til minimum én opkaldsbaseret, landsdækkende nummeroplysningstjeneste, og til eventuelle andre, samfundsvigtige teletjenester af samme karakter, som de ovenfor nævnte.

TELE Greenland har som GSM operatør oprettet en GSM-alarmtelefon for såvel udenlandske som grønlandske abonnenter. Operatørforpligtelserne fordrer kun alarmtelefon for udenlandske abonnenter. Skal andre operatører benytte den, må der stilles krav om en mellemregning.

§ 31 nævner kun ”adgang til at foretage opkald til en offentlig alarmtjeneste” og tager ikke stilling til en evt. forpligtelse til at drive den.

Grundlæggende slutbrugerrettigheder

§ 32. Landsstyret kan fastsætte regler med henblik på at forpligte udbydere af teletjenester til slutbrugere til at sikre en række grundlæggende brugerrettigheder i forbindelse med aftaler om levering af teletjenester til slutbrugere, herunder nærmere regler om indholdet af denne forpligtelse.

Stk. 2. Regler efter stk. 1 kan blandt andet omfatte bestemmelser om

- 1) at der som grundlag for ethvert kundeforhold skal foreligge en skriftlig kontrakt, minimumskrav til måden, hvorpå kontrakten skal indgås, udbyderens oplysningsmæssige forpligtelser, samt minimumskrav til kontraktens indhold og til de i kontrakten indeholdte vilkår, herunder minimumskrav til indholdet af kontraktvilkår om maksimale bindingsperioder, varsling af pris- og vilkårsændringer, sikkerhedsstillelse, opsigelse og afbrydelse blandt andet i forbindelse med misligholdelse fra slutbrugerens side,
- 2) minimumskrav vedrørende tilslutning og anvendelse af terminaludstyr og tilrådighedsstillelse af særlige tekniske grænseflader,
- 3) pligt til at stille særlige funktioner og faciliteter til rådighed for slutbrugere, herunder pligt til eventuelt at stille disse funktioner og faciliteter gratis til rådighed for slutbrugerne, og til at gøre slutbrugerne opmærksom på de nævnte funktioner og faciliteter, samt
- 4) opfyldelse af særlige brugergruppers, herunder handicappedes, behov.

Stk. 3. Ved fastsættelsen af regler efter stk. 1 og 2 kan det bestemmes, at disse kun skal gælde for visse typer af aftaleforhold, herunder for aftaler med ikke-erhvervsdrivende slutbrugere, og at reglerne ikke skal kunne fraviges ved aftale.

Stk. 4. Landsstyret kan endvidere fastsætte nærmere regler om Telestyrelsens adgang til at dispensere fra kravene, jf. stk. 1-3.

Til § 32

Til stk. 1

Hensigten med denne bestemmelse er at kunne differentiere reguleringen af teletjenester, der udbydes til slutbrugere således, at dele af reguleringen kun finder anvendelse i forhold til udbud af telekommunikationsinfrastruktur eller teletjenester, som hovedsagelig er bestemt til ikke-erhvervsmæssig anvendelse hos slutbrugeren. Dette vil eventuelt kunne ske således, at dele af bestemmelserne kun gøres obligatoriske i forhold til ikke-erhvervsdrivende slutbrugere, mens kravene enten helt udelades i forhold til erhvervsdrivende slutbrugere, eller kun gælder i det omfang, de ikke er fraveget ved aftale.

Derudover er det hensigten at søge at differentiere bekendtgørelsesreguleringen således, at dele af denne kun finder anvendelse på udbud af teletjenester, hvor der sker en forbrugsafhængig debitering.

Det er hensigten, at bekendtgørelsesreguleringen som udgangspunkt skal gælde generelt, uanset karakteren af det pågældende tjenesteudbud. Der vil således som udgangspunkt gælde den samme regulering for alle typer teletjenester, herunder taletelefoni, ISDN-tjenester, Internettjenester mv.

Til stk. 2, nr. 1

Bestemmelsen kan bl.a. udnyttes til at fastsætte regler om, at der som grundlag for ethvert kundeforhold skal foreligge en skriftlig kontrakt.

Der kan i forbindelse hermed bl.a. fastsættes bestemmelser om, hvordan selve kontraktindgåelsen skal ske og om slutbrugers fortrydelsesadgang.

For så vidt angår kravet om skriftlighed, kan der fastsættes regler, der giver mulighed for en mere fleksibel opfyldelse heraf, f.eks. således at kontraktindgåelsen kan ske elektronisk, i det omfang det kan ske på betryggende vis, f.eks. ved anvendelse af elektroniske signaturer.

Her skal det være købeloven eller aftaleloven som er bestemmende. Det er hæmmende for udviklingen, hvis der skal gælde specielle forhold for telesektoren om aftaleforhold sammenlignet med andre brancher. Det er ikke acceptabelt, at der ved en bekendtgørelse er andre love, der sættes ud af drift – problemstillingen er den samme som den der er opstået i Danmark om f.eks. bindingsperioder, hvor teleloven siger ét og forbrugerloven noget andet.

Derudover kan der fastsættes minimumskrav til, hvilke forhold der skal indgå i den skriftlige kontrakt, herunder at alle kontrakter skal indeholde oplysninger om:

Priser,

leveringstider,

kvalitets- og serviceniveauer,

supplerende tjenester og faciliteter, som skal tilbydes slutbrugerne,

kompensations- og tilbagebetalingsordninger gældende for kundeforholdet, hvis der er mangler ved den aftalte tjeneste,

vilkår for opsigelse og afbrydelse i tilfælde af misligholdelse fra slutbrugers side,

minimumskrav til kontraktvilkår vedrørende konsekvenserne af manglende betaling fra slutbrugers side, herunder navnlig rammer for adgangen til at opsiges eller afbrydes et kundeforhold.

Bekendtgørelsesreguleringen kan ligeledes omfatte krav om, at de anvendte kontrakter indeholder oplysninger om sikkerhedsstillelse, bindingsperioder i kontrakter, varslingsregler i

forbindelse med pris- og vilkårsændringer og afbrydelser af den pågældende tjeneste mv., og om udbydernes oplysningspligt på disse områder.

Bekendtgørelsesreglerne vedrørende afbrydelse af en tjeneste kan bl.a. omfatte krav om, at det, når bortses fra tilfælde af svig, gentagne tilfælde af for sen betaling eller manglende betaling, som udgangspunkt kun er den berørte (ikke-betalte) tjeneste og/eller abonnement eller dele heraf, der kan afbrydes, og ikke eventuelle andre teletjenester, som den pågældende slutbruger ligeledes har abonnement på. Ved teletjeneste forstås således i denne sammenhæng f.eks. den enkelte telefonlinie eller det enkelte telefonnummer eller lignende.

Bekendtgørelsesreguleringen kan således bl.a. indebære, at udbyderen i tilfælde af misligholdelse vedrørende én telefonlinie ikke samtidig kan lukke øvrige telefonlinier, som den pågældende kunde måtte have. Baggrunden herfor er navnlig fastnet-abonnementernes karakter af livline, herunder telefonens funktion som adgangsvej til en offentlig alarmtjeneste.

En bedre mulighed er at linierne alle lukkes på nær for opkald til en offentlig alarmtelefon. I modsat fald kan det i praksis blive umuligt at indkræve tilgodehavende.

Der vil ikke med hjemmel i nærværende bestemmelse kunne stilles krav om, at udbydere af telekommunikationsinfrastruktur eller teletjenester skal forelægge Telestyrelsen deres kontraktvilkår til forudgående godkendelse, jf. dog hjemlen hertil i § 29, stk. 3, for så vidt angår forsyningspligtudbyderens kontraktvilkår.

Til stk. 2, nr. 2

Bestemmelsen giver Landsstyret hjemmel til at fastsætte regler om minimumskrav vedrørende tilslutning og anvendelse af terminaludstyr og tilrådighedsstillelse af særlige tekniske grænseflader, herunder pligt for udbydere til på forespørgsel at give nærmere definerede oplysninger om teletekniske specifikationer.

Til stk. 2, nr. 3

Bestemmelsen giver bemyndigelse til at fastsætte regler om, at udbydere af offentlig telekommunikationsinfrastruktur eller teletjenester skal tilbyde slutbrugeren en række særlige funktioner og faciliteter i forbindelse med et teleselskabs generelle udbud af offentlig telekommunikationsinfrastruktur eller teletjenester til slutbrugere, herunder eventuelt krav om at disse faciliteter og funktioner stilles gratis til rådighed.

I reguleringen heraf vil også kunne indgå krav om, at udbydere af offentlig telekommunikationsinfrastruktur eller teletjenester til slutbrugere eksplicit skal gøre slutbrugerne opmærksom på de pågældende faciliteter og orientere om mulighederne for at anvende disse.

Der er tale om funktioner og faciliteter som for eksempel specificeret regning, spærring for visse typer udgående opkald, løbende udsvingskontrol, dvs. en aftalt overvågning af, at forbruget ikke afviger mere end en vis procentandel fra de foregående måneders forbrug, og en alarmering af slutbrugeren, hvis dette sker, og saldokontrolordninger, dvs. ordninger, hvor slutbrugeren angiver et loft over det maksimale forventede forbrug, kombineret med en alarmering af slutbrugeren, hvis det således fastsatte loft overskrides.

Der vil i medfør af bestemmelsen kunne fastsættes specifikke krav til de enkelte funktioner og faciliteter. Det er dog hensigten, at kravene så vidt muligt vil blive udformet, så de åbner mulighed for en fleksibel opfyldelse. Der vil således ved udmøntningen af hjemlen primært skulle tages udgangspunkt i det overordnede beskyttelsesformål.

Til stk. 2, nr. 4

Bestemmelsen giver hjemmel til, at Landsstyret kan stille særlige krav til udbydere af offentlig telekommunikationsinfrastruktur eller teletjenester om udformningen af de slutbrugerprodukter, der udbydes, med henblik på opfyldelse af særlige brugergruppers, herunder handicappedes, behov.

Til stk. 3

Bestemmelsen præciserer Landsstyrets adgang til at foretage en differentiering mellem forskellige typer aftaleforhold, f.eks. udbyderes aftaler med henholdsvis erhvervsdrivende og ikke-erhvervsdrivende slutbrugere. Differentieringen vil f.eks. kunne ske ved, at visse bestemmelser kun finder anvendelse i forhold til ikke-erhvervsdrivende slutbrugere, eller at det for visse bestemmelser vedkommende gøres muligt i erhvervsmæssige aftaleforhold at fravige reguleringens krav.

En differentiering vil være relevant, hvor begrundelsen for den pågældende regulering primært er et ønske om at beskytte ikke-erhvervsdrivende slutbrugere, og hvor en anvendelse af den pågældende regulering, også i forhold til erhvervsdrivende slutbrugere, ikke i realiteten vil være i disse slutbrugeres interesse, fordi dette vanskeliggør eller umuliggør levering af teledydelser på de vilkår og til de priser, som denne gruppe af slutbrugere efterspørger.

Til stk. 4

Bestemmelsen indeholder en bemyndigelse til, at Landsstyret kan fastsætte regler for Telestyrelsens adgang til at dispensere for visse af de krav, der fastsættes for udbyderne.

§ 33. Landsstyret kan fastsætte regler om, at udbydere af teletjenester til slutbrugere i forbindelse med deres udbud skal sikre slutbrugerne åbne og ikke-diskriminerende muligheder for at benytte de udbudte teletjenester.

Til § 33

Bestemmelsen giver Landsstyret hjemmel til at fastsætte regler om, at udbyderens fastsættelse af priser og vilkår for de enkelte teletjenester skal være uafhængig af det formål, de pågældende tjenester anvendes til, og at udbyderens fastsættelse af priser og vilkår for den enkelte teletjeneste ikke må bevirke, at slutbrugeren tvinges til at aftage eller betale for ydelser, der ikke er nødvendige for den tjeneste, der er anmodet om.

§ 34. Landsstyret kan fastsætte regler om etablering og drift af betalingstelefoner indeholdende minimumskrav til udbydere af betalingstelefoner, herunder med henblik på opfyldelse af handicappedes særlige behov.

Til § 34

Bestemmelsen indebærer en hjemmel til, at Landsstyret kan fastsætte regler om betalingstelefoner, som f.eks. omfatter krav om sikring af gratis opkald til alarmtjenesten samt

krav om, at oplysning om priser og lignende fremgår i umiddelbar nærhed af betalingstelefonen.

Hemmeligholdelse af telekommunikation

§ 35. Ejere af og udbydere af telekommunikationsinfrastruktur eller teletjenester, førnævntes ansatte, tidligere ansatte eller personer, som i øvrigt er eller har været beskæftiget med opgaver, der udføres efter aftale med disse, må ikke uberettiget videregive eller udnytte oplysninger som nævnt i stk. 2, som de får kendskab til i forbindelse med det pågældende udbud af telekommunikationsinfrastruktur eller teletjenester.

Stk. 2. Ejere af og udbydere af telekommunikationsinfrastruktur eller teletjenester skal træffe de nødvendige foranstaltninger med henblik på at sikre, at oplysninger om andres brug af tjenesten eller indholdet heraf ikke er tilgængelige for uvedkommende.

Til § 35

Til stk. 1

Bestemmelsen fastslår, at udbyderen af telekommunikationsinfrastruktur eller en teletjeneste og dennes ansatte ikke uberettiget må videregive eller udnytte oplysninger om andres brug af nettet eller tjenesten eller om indholdet heraf, som de får kendskab til i forbindelse med det pågældende udbud af telekommunikationsinfrastruktur eller teletjenester. De pågældende skal tillige træffe foranstaltninger for at sikre, at oplysninger som nævnt ikke er tilgængelige for uvedkommende.

Bestemmelsen præciserer, at forbuddet også gælder for den, der er eller har været ansat hos udbydere af telekommunikationsinfrastruktur eller teletjenester.

Bestemmelsen retter sig ikke alene mod udbydere af telekommunikationsinfrastruktur eller teletjenester, men også imod ejere af telekommunikationsinfrastruktur, der er etableret til eget brug, herunder eksempelvis telekommunikationsinfrastruktur, som en flerhed af slutbrugere til eget brug har etableret og eventuelt tillige forestår driften af.

Stk. 1 retter sig således også imod personer, der er eller har været ansat hos en ejer eller udbyder af telekommunikationsinfrastruktur eller teletjenester, eller som i øvrigt er eller har været beskæftiget med opgaver, der udføres efter aftale med disse. Forpligtelsen til at sikre, at nettet og tjenesterne er forsvarligt indrettet, retter sig alene mod selve ejeren eller udbyderen af telekommunikationsinfrastruktur eller teletjenesten, jf. stk. 2.

For så vidt angår ansatte i relation til ejere af telekommunikationsinfrastruktur eller teletjenester, vil der ud over formelt ansatte kunne være tale om andre personer, som ikke nødvendigvis er formelt ansat, men som ud fra en konkret vurdering må sidestilles hermed, f.eks. fordi de forestår driften af det pågældende net, fører tilsyn hermed eller lignende.

Med hensyn til videregivelse af oplysninger om andres brug af telekommunikationsinfrastruktur eller teletjenesten eller indholdet heraf, vil der eksempelvis ikke være tale om en uberettiget videregivelse, hvis oplysningerne videregives til et konsulentfirma, som for ejeren af en telekommunikationsinfrastruktur eller for udbydere af telekommunikationsinfrastruktur eller teletjenester foretager en undersøgelse om nettets sikkerhed eller lignende, idet der dermed vil være tale om, at oplysningerne alene skal anvendes til internt brug.

Overtrædelse af bestemmelsen kan sanktioneres med bøde, jf. § 39.

Til stk. 2

Bestemmelsen indebærer, at ejere af telekommunikationsinfrastruktur og udbydere af telekommunikationsinfrastruktur eller teletjenester har et ansvar for at sikre, at oplysninger om personers korrespondancer ikke er tilgængelige for uvedkommende.

Derved er der foretaget en differentiering mellem stk. 1, der handler om brud på fortroligheden med hensyn til den trafik, der foregår via den pågældende telekommunikationsinfrastruktur og teletjenester, og stk. 2, der omhandler foranstaltninger for at sikre, at oplysninger som nævnt ikke er tilgængelige for uvedkommende.

Unladelse af at overholde bestemmelsen kan sanktioneres med bøde, jf. § 39.

Behandling af personoplysninger

§ 36. Landsstyret kan fastsætte regler for udbydere af teletjenester om krav til behandling af personoplysninger i forbindelse med telekommunikation.

Til § 36

Bestemmelsen giver hjemmel til, at Landsstyret kan fastsætte regler om behandling af personoplysninger og beskyttelse af privatlivets fred inden for telesektoren, bl.a. regler om behandling af personoplysninger i forbindelse med tilrådighedsstillelse af offentligt tilgængelige teletjenester inden for offentlig telekommunikationsinfrastruktur, herunder især via det tjenesteintegreerede digitalnet (ISDN) samt behandling og opbevaring af data.

Det er ikke klart, hvorfor der angives sammenhæng mellem behandling af personfølsomme oplysninger og specielt ISDN.

Korrespondance til fare for Rigsfællesskabets sikkerhed

§ 37. Landsstyret kan foranledige standsning eller afvisning af privat telekorrespondance, der skønnes at være farlig for Rigsfællesskabets sikkerhed, eller som indeholder noget ulovligt, usømmeligt eller fornærmende.

Det er næppe muligt at lovgive sig ud af "usømmelig" og "fornærmende" telekorrespondance. Hvis korrespondance skal kunne stoppes eller afvises, kræves vel, at det er af en sådan karakter, at det er ulovligt. Desuden har korrespondance af usømmelig eller fornærmende karakter vel næppe noget med rigets sikkerhed at gøre.

Til § 37

Bestemmelsen om afvisning af visse meddelelser forudsættes kun anvendt i sjældne tilfælde, men der kan tænkes tilfælde, hvor f.eks. opfordringer til eller aftaler om kriminelle forhold bør kunne standses.

Kapitel 8: Samfundsvigtig telekommunikation

§ 38. Landsstyret kan fastsætte nærmere regler om, at udbydere af telekommunikationsinfrastruktur og udbydere af teletjenester skal foretage nødvendig planlægning og træffe nødvendige foranstaltninger for at sikre samfundsvigtig telekommunikation i beredskabssituationer og i andre ekstraordinære situationer, herunder pligt til etablering af særlige faciliteter uden omkostninger for Grønlands Hjemmestyre.

Stk. 2. Landsstyret kan fastsætte tilsvarende regler som nævnt i stk. 1 for offentlige myndigheder samt offentlige og private virksomheder og institutioner.

Til § 38

Til stk. 1

Der foreslås indsat en bemyndigelsesbestemmelse, der omfatter beredskabssituationer og sikring af samfundsvigtig telekommunikation i andre ekstraordinære situationer, hvorom Landsstyret kan fastsætte de nærmere regler. Bestemmelsen omfatter dermed beredskabssituationer i krigstid, men også katastrofer og andre ekstraordinære situationer, hvor der er fare for en overbelastning af telekommunikationsinfrastrukturen, er omfattet.

Landsstyret vil bl.a. kunne fastsætte regler, som indeholder krav om sikring af de fornødne tekniske funktioner og personelle beredskab med henblik på alarmeringssituationer over for offentligheden, opretholdelse af prioriteret kommunikation mv. i forbindelse med større ulykker, orkan- og stormflodssituationer og andre ekstraordinære situationer.

Landsstyrets fastsættelse af regler, skal ikke være mere byrdefuld end formålet nødvendiggør, og disse fordres fastsat således, at der ikke herved sker en u hensigtsmæssig konkurrenceforvridning mellem selskaber, der opererer på samme marked eller i samme branche.

Bemyndigelsen giver mulighed for, at der kan fastsættes regler vedrørende pligter for udbydere af telekommunikationsinfrastruktur og teletjenester i forbindelse med teleberedskabet, som består af følgende hovedområder: 1) prioriteringer i telekommunikationsinfrastruktur og teletjenester, 2) fysisk beskyttelse af telekommunikationsinfrastruktur og teletjenester, og 3) retningslinier for tilvejebringelse og opretholdelse af samfundsvigtig telekommunikation.

Til stk. 2

Bemyndigelsen i stk. 2 gør det muligt at fastsætte en tilsvarende forpligtelse for offentlige myndigheder samt offentlige og private virksomheder og institutioner vedrørende de i nr. 1-2 nævnte forhold.

Kapitel 9: Sanktionsbestemmelser

§ 39. For overtrædelse af §§ 1, stk. 1, 16, stk. 1, 27, stk. 3, og 35 kan der idømmes bøde.

Til §39

Ved udmåling af bøder som følge af overtrædelser af de i bestemmelsen nævnte regler, bør der tages et særligt hensyn til den økonomiske fordel den pågældende part enten har opnået,

har tilsigtet at opnå eller den interesse vedkommende har haft ved overtrædelse af bestemmelserne.

§ 40. I forskrifter, der udstedes af Landsstyret i henhold til denne forordning, kan der fastsættes regler om bøde for overtrædelse af forskrifterne.

Til §40

Bestemmelsen fastsætter hjemmel til, at i forskrifter udstedt med hjemmel i forordningen kan fastsættes kriminalretlig foranstaltning i form af bøde.

§ 41. For overtrædelser, der begås af et aktieselskab, anpartsselskab eller lignende, kan der pålægges selskabet som sådant bødeansvar. Er overtrædelsen begået af en rigsmyndighed i Grønland, Grønlands Hjemmestyre, en kommune eller et kommunalt fællesskab, omfattet af § 64 i Landstingslov om kommunalbestyrelser og bygdebestyrelser m.v., kan der pålægges rigsmyndigheden, Grønlands Hjemmestyre, kommunen eller det kommunale fællesskab som sådant bødeansvar.

Til §41

Idet kriminalloven ikke indeholder bestemmelser om kriminalretligt ansvar for juridiske personer, giver denne bestemmelse en hjemmel hertil.

§ 42. Ved overtrædelse af bestemmelserne i denne landstingsforordning eller bestemmelser udfærdiget i medfør heraf, finder kriminallovens regler om konfiskation tilsvarende anvendelse.

Stk. 2. Konfiskation i medfør af stk. 1 sker til fordel for landskassen.

Til §42

Til stk. 1

Her skal opmærksomheden specielt rettes mod kriminallovens § 116, stk. 3, hvorefter genstande, der er af væsentlig betydning for lovovertræders udførelse af lovligt erhverv ikke må konfiskeres, medmindre ganske særlige omstændigheder taler herfor.

Til stk. 2

Stk. 2 sikrer, at konfiskationen sker til fordel for landskassen og ikke til fordel for statskassen, som forudsat i kriminalloven.

Kapitel 11: Ikrafttrædelsesbestemmelser m.v.

§ 43. Landstingsforordningen træder i kraft den 1. januar 2007.

Stk. 2. Samtidig ophæves landstingsforordning nr. 10 af 28. oktober 1993 om telekommunikation og teletjenester.

Stk. 3. Denne landstingsforordning kan i henhold til § 9 i Lov for Grønland nr. 943 af 23. december 1986 efter aftale med ministeren for Videnskab, Teknologi og Udvikling sættes i kraft for de dansk-amerikanske forsvarsområder, der er oprettet i henhold til traktat af 27. august 1951 om forsvaret af Grønland.

Stk. 4. Regler og vilkår, der er udstedt i medfør af den i stk. 2 nævnte landstingsforordning, forbliver i kraft, indtil de afløses af eller ophæves ved regler fastsat i medfør af denne landstingsforordning.

Grønlands Hjemmestyre, den xx xx 2006

Hans Enoksen

/

Jørgen Wæver Johansen